

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1582/2000 ΚΕΜΠΑ

(319 - 272 π. Χ.)

ΠΥΡΡΟΣ

Δυναμική
Επικοινωνία

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32 - 106 83 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ: 210-8233830 - FAX: 210-8238468 • ΕΤΟΣ 4ο - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 21, ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2004 • ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: 1,47 ΕΥΡΩ

Στην Ήπειρο του Αυγούστου!

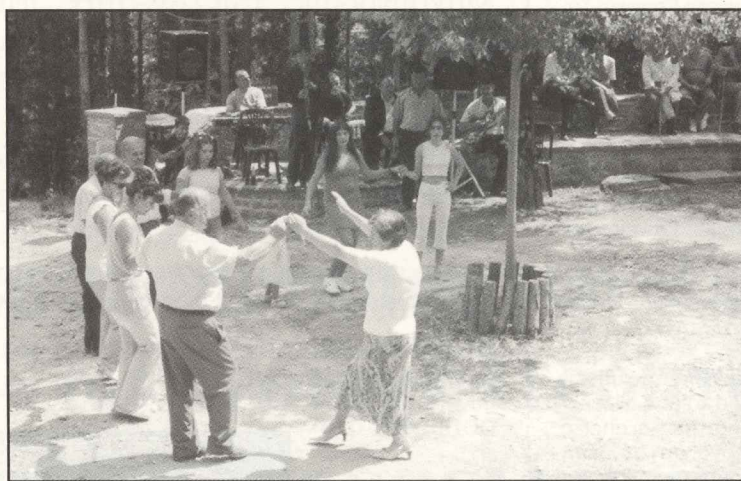

ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ τέτοια εποχή ο γενέθλιος τόπος μας, η αγαπημένη μας Ήπειρος, ζει τη δική του ανάσταση!

Από τις πέντε ηπειρους, οι Ηπειρώτες τόχουν τάμα να βρεθούν, έστω και για λίγο στα πατρικά τους, ν' ανταμώσουν με συγγενείς και φίλους, ν' αναπνεύσουν τον αέρα του Ιονίου και των αγέρωχων βουνών μας.

Ολόκληρα χωριά, κυρίως του ορεινού όγκου, ζουν μια άλλη εποχή. Όλο το χρόνο κλειστά, περιμένουν τούτη τη στιγμή, να δείξουν πως υπάρχουν, πως ακόμα αντιστέκονται και πως έχουν μέλλον και προοπτική.

Δεν είναι μια απλή τουριστική επίσκεψη αυτή των Ηπειρωτών της Διασποράς. Δεμένοι με τον τόπο τους, τον οποίο κουβαλούν στην καθημερινότητά τους, εμπνεόμενοι από αυτόν μέσα από τις εκατοντάδες Αδελφότητες, θα δώσουν και τώρα ένα ηχηρό παρών και το μήνυμα πως τούτος ο τόπος, ο οποίος παράγει και σήμερα πολιτισμό, δικαιούται μιας καλύτερης αντιμετώπισης.

Ανταμώματα, πανηγύρια, συνέδρια, εκδηλώσεις, με αποκορύφωμα τη μεγάλη γιορτή του **Δεκαπενταύγουστου**, θα ξετυλιχτούν από κάτω τον **Αμβρακικό** ως τη **Σαγιάδα**, κι απ' τα **Τζουμέρκα** ως το **Πωγωνί**. Όλη η Ήπειρος μια αγκαλιά, ζεστή για όλους.

Δεν βγαίνει τούτες τις μέρες μόνο το ηπειρωτικό παράπονο του κλαρίνου. Δεν κλαίμε τη μοίρα μας.

Πιστεύουμε ακράδαντα πως η Ήπει-

ρος, που ευνοήθηκε από τη φύση, με τη διαχρονική πλούσια και πολύτιμη ανθρώπινη δημιουργία, μπορεί να αναγεννηθεί.

Διαθέτει μοναδικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα οποία αν αξιοποιηθούν μπορούν να δώσουν ζωή.

Ο αγαπητός Ηπειρώτης **Γιώργος Βότσης** με την πολύχρονη δημοσιογραφική του εμπειρία ματιά και με την ευαισθησία που τον διακρίνει, διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις για

τις παραμεθόριες περιοχές, τις οποίες παραθέτουμε σε τούτη την έκδοσή μας.

Δεν υπάρχει ανέφικτο, όταν κυριαρχεί ο ρεαλισμός, η αγάπη για τον τόπο και η αγωνιστική προσφορά, η οποία πρέπει να πιέζει και να διεκδικεί για τις σωστές πολιτικές αποφάσεις.

Επιτέλους, ας ξεφύγουμε από την εσωστρέφειά μας, ας γίνει τούτος ο Αυγούστος ένα μεγάλο ηπειρωτικό ποτάμι, που θα αναγκάσει τους ιθύνοντες να σκύψουν με περισσότερο ενδιαφέρον στην «εύανδρο Ήπειρό» μας.

Εμείς κει πάνω, στην Άρτα, στη Θεσπρωτία, στην Πρέβεζα και στα Γιάννενα, με την κοσμοαντάμωσή μας, επιμένουμε.

Με το λόγο μας, με την παρουσία μας, με τους κυκλωτικούς χορούς και τα τραγούδια μας, με τα κλαρίνα και τα βιολιά μας.

Και δεν θα κάνουμε πίσω, όσο η Ήπειρος, ο γενέθλιος τόπος μας, φωλιάζει, σαν αετός βιγλάτορας, στις καρδιές μας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΓΕΙΑ ΣΟΥ!

23 Ελληνόπουλα κατόρθωσαν να ενώσουν όλους τους Έλληνες όπου γης, διδάσκοντας ήθος, σεμνότητα και αγώνα. Έβγαλαν την ελληνική σημαία στους δρόμους και έφεραν στα χείλη μας ξανά τον Εθνικό μας Ύμνο. Δυο Ηπειρωτόπουλα μεταξύ τους, ο Αντώνης Νικοπολίδης από την Άρτα και ο Γιούρκας Σεϊταρίδης από τα Γιάννενα. Τους ευχαριστούμε όλους!

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΝ «ΠΥΡΡΟ»

«Είμαι πολύ κριτικός απέναντι στα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα, ιδιαίτερα εάν αυτά σχεδιάζονται σε περιοχές με σημαντικά Ιστορικά και Πολιτιστικά Μνημεία, όπως ο Άγιος Νικόλαος. Είναι αυτονόητο ότι δε θα επιτρέψουμε να καταστραφούν μνημεία, όπως η Γέφυρα της Πλάκας».

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣελ. 3

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΣΤΗΝ
ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Σελ. 2, 4, 5, 6

ΣΤΟ ΜΕΝΙΔΙ

ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΡΑΪΔΕΣ
ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

Σελ. 2

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΣΤΟ
ΠΩΓΩΝΙ

Σελ. 8 - 9

Ο «ΠΥΡΡΟΣ» σε τούτη την έκδοσή του και στην επόμενη κάνει χρήση του συμψηφισμού των μηνών, που μας επιτρέπει ο νόμος. Μετά από το φθινόπωρο θα επανέλθει στη διμηνιαία έκδοσή του.

Τα Πύρινα

Η ΑΛΛΗ ΜΑΤΙΑ ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Δυστυχώς, φαίνεται, πως τα βάσανα της Πανηπειρωτικής, δεν έχουν τέλος. Οι τελευταίες εξελίξεις, από τις εκλογές και μετά, δείχνουν ότι μπαίνουμε σε μια νέα περίοδο αντιπαράθεσεων, στην κορυφαία μας οργάνωση.

Πρώτο αρνητικό στοιχείο, η μη κάθοδος στις εκλογές ενός συνδυασμού, από τους τρεις που κατά παράδοση συμμετέχουν, και η αποχή του επί δεκαετία πρώην προέδρου Κώστα Αλεξίου.

Έτσι στο νέο ΔΣ, που προέκυψε από τις πρόσφατες εκλογές συμμετέχουν δύο συνδυασμοί και φυσικό επόμενο την πλειοψηφία έχει η μία (ΔΑΚΗ).

Είμαι από αυτούς, συγχωρείστε μου τούτη την προσωπική σχολιογραφία, που παρακολουθούν τη δράση της Πανηπειρωτικής από το 1974, ακριβώς 30 χρόνια. Συνεργάστηκα, ως πρόεδρος του Συλλόγου Φοιτητών της Άρτας, αλλά και αργότερα, ως υπεύθυνος Σύνταξης της εφημερίδας «Πανηπειρωτική» (με επαγγελματική σχέση), αλλά και κατά καιρούς στο Γραφείο Τύπου της ΠΣΕ, με όλους τους προέδρους: **Λευτέρη Μαντζίκια, Κώστα Νάση, Λεωνίδα Διαμάντη, Ζήκο Ντίνο, Παύλο Κοσσοβίτσα, Κώστα Αλεξίου.** Ο καθένας από αυτούς έχει βάλει τη δική του σφραγίδα στο Ηπειρωτικό Αποδημικό Κίνημα και στην κορυφαία του οργάνωση. Και δικαίως οι φωτογραφίες τους κοσμούν τη Γραφεία της ΠΣΕ.

Τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης ήταν πολύ δύσκολα, γιατί έφερναν πάνω τους το βάρος των έντονων κομματικών αντιπαράθεσεων, γίνονταν τα πρώτα βήματα εκδημοκρατισμού και στήνονταν οι πρώτες κοινωνικές οργανώσεις.

Σήμερα, στην εποχή των έντονων αλλαγών σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, τις οποίες πολλές φορές αδυνατούμε να παρακολουθήσουμε, μπορούμε να βαδίσουμε με τη λογική των πρώτων χρόνων της μεταπολίτευσης;

Όχι, βεβαίως, ότι πρέπει να αμβλύνουμε τις πολιτικές μας απόψεις, αυτές είναι αναγκαίες για τη δημοκρατία μας. Πρέπει να αμβλύνουμε όμως τις οποίες άλλες σκοπιμότητες, οι οποίες θέτουν φραγμό σε έναν εποικοδομητικό διάλογο, στη σύνθεση των διαφορετικών απόψεων και στη συλλογική λειτουργία, μιας οργάνωσης, όπως είναι η ΠΣΕ, η οποία καλείται σήμερα να ξεπεράσει αγκυλώσεις εσωστρέφειας και να δώσει όλες τις δυνάμεις της στην Αποδημία και στην Ήπειρο.

Σήμερα, όταν όλοι μιλούν για πολιτικό πολιτισμό, είναι δυνατόν μια κορυφαία οργάνωση (τίτλος βεβαίως που επιβεβαιώνεται στην πράξη) να καταναλώνει τη δράση της σε έριδες και αντιπαράθεσεις;

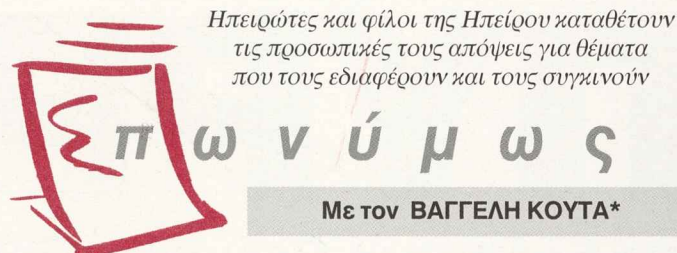
Αντιμετωπίζεται το οικονομικό πρόβλημα της ΠΣΕ (μόνιμο θέμα) με απολύσεις εργαζομένων (η βάση της ΠΣΕ έχει να λείπει για την προσφορά τους), χωρίς στόχους, όραμα και τόλμη; Ως τότε ο Μέγας Ευεργέτης Λευτέρης Μαντζίκιας θα βάζει βαθιά το χέρι στην τσέπη, για να «ξελασπώνει» την Πανηπειρωτική;

Δεν είναι πρώτη φορά που επισημαίνονται εκ μέρους μας αυτές οι απόψεις, ανεξαρτήτως που ορισμένοι «καλόβουλοι» θα δουν άλλα κίνητρα. (Γνωστή η συγγενική μου σχέση με εργαζόμενα στην ΠΣΕ που απολύθηκε).

Εδώ και τέσσερα χρόνια, δεν μιλάμε και δεν γράφουμε για την Ηπειρωτική Στέγη (το οικόπεδο κοντεύει να χαθεί), για ένα Συνέδριο της Ηπειρωτικής Αποδημίας, για την αναγέννηση των Αδελφοτήτων και των Ομοσπονδιών, για τον επιτελικό ρόλο της ΠΣΕ, δέκτης των σύγχρονων μηνυμάτων και οραμάτων; Δεν μιλάμε και δεν γράφουμε για τις νέες γενιές των Ηπειρωτών, που αναζητούν μια ζεστή αγκαλιά, που θα τους φέρει πιο κοντά στον γενέθλιο τόπο; Δεν έχουμε ξανατονίσει πως η ΠΣΕ δεν είναι μια μεγιστοποιημένη Αδελφότητα, αλλά πως πρέπει να γίνει πραγματικώς τριτοβάθμια;

Ο νέος πρόεδρος της Πανηπειρωτικής **Γιάννης Ζώης**, ένθερμος πατριώτης, παρών πάντα στην ΠΣΕ και μάλιστα σε δύσκολους καιρούς, με μεγάλη προσφορά, μπορεί να κάνει το μεγάλο άλμα και να είναι αυτός που θα βάλει τη σφραγίδα του στην ΠΣΕ της νέας εποχής, αξιοποιώντας όλες τις δυνάμεις της Διοίκησης, αλλά κυρίως τη βάση της ΠΣΕ, που είναι οι Αδελφότητες. Θα το τολμήσει; Το ξεκίνημα πάντως που έγινε δεν είναι ό,τι καλύτερο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

Στο Μενίδι, με τις νεράιδες του Αμβραχικού!

Ήταν, μια φορά και έναν καιρό, ένα μικρό χωριό ζωγραφισμένο μέσα σε ένα πέταλο που κάναν τα βουνά του Μακρυνόρους, που λουζόταν στον Αμβραχικό.

Σ' αυτά τα νερά τις νύχτες βγαίνουν και παίζουν νεράιδες.

Οι νεράιδες έβγαζαν την ώρα που ο ήλιος, αργοπερπατώντας, έγερνε προς την Προβεία, πίσω από κάτι όμορφα νησάκια, την ώρα που οι αργυροπελεκάνοι τάζαν τα μικρά τους και τα δελφίνια τις καλωσόριζαν με χαρούμενες φωνές.

Ο ίσκιος των καταπράσινων βουνών, γίγαντας, φύλακας, καθρεφτίζονταν στα γαλάζια νερά και οι ψαράδες, ανάμεσά τους, τραγουδούσαν ευτυχισμένοι.

Εκεί, σ' αυτόν τον ονειρεμένο τόπο, περνούσαν άνθρωποι πολλοί, για να πάνε στην Ήπειρο.

Σ' αυτό το μικρό χωριό, ο έρωτας γινόταν τραγούδι τα βράδια στις ειδυλλιακές ψαροταβέρνες, κάτω απ' τ' ανθισμένα αμυγδάλια.

Όταν χάραζε η μέρα, οι μαυροκέφαλοι γλάροι ξυγίζονταν πάνω απ' το φάρο της Κόπραιναις, παίζοντας με το μαϊστράλι.

Τα παιδιά ξεχύνονταν στην ακρογιαλιά, ανασαίνοντας τον αέρα του πελάγους και οι μανάδες τραγουδούσαν στα τριαντάφυλλα και στα γεράνια μη και ζηλέψουν τα γέλια των παιδιών και μαραθούν.

Τ' αηδόνια στις φυλλωσιές υμνούσαν όλη αυτή την παραδεισια αρμονία και οι αλκυόνες καμάρων καθισμένες στα βράχια.

Σσσ...Μη ζηλέψετε και χαθεί η μαγεία...Ταξιδέψτε τον έρωτά σας... Ψάξτε τις ομορφιές του παραμυθιού...

Αν θέλετε να τις βρείτε, κατεβείτε στο Μενίδι να περπατήσετε τ' απόβραδο, όταν η θάλασσα θα έχει το χρώμα του μελιού και το άρωμα του παραδείσου.

Αγναντέψτε βαθιά τους ψαράδες και μη φωνάξετε, γιατί τα παιδιά κοιμούνται και οι νεράιδες αγαπούν την ησυχία.

Τα δελφίνια θα σας πουν καληνύχτα και το χάραμα θ' ανταμώσετε με τ' αηδόνια στις φυλλωσιές.

Ο Βαγγέλης Κούτας είναι συγγραφέας, κατάγεται από τη Βίγλα Άρτας

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΧΩΔΕ ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ «ΠΥΡΡΟ» ΚΑΙ ΣΤΑ «ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ ΡΙΖΟ

Η Ήπειρος, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία των Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις, όσον αφορά τους δείκτες ανάπτυξης. Η γεωγραφική της θέση, ως πύλη της χώρας μας στην Ευρώπη και η θέση της στα Βαλκάνια, αλλά και τη μοναδικότητά της σε ιστορικές, πολιτιστικές και φυσικές αναφορές, της προσδίδουν συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα οποία δεν δικαιολογούν τη θέση στην οποία βρίσκεται. Ποιος είναι ο σχεδιασμός της κυβέρνησής σας, για την περιοχή μας;

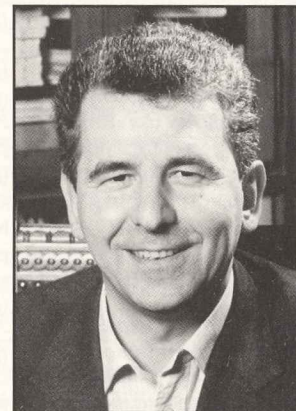
«Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια όλοι οι δείκτες της οικονομίας κατατάσσουν την Περιφέρειά μας στις χαμηλότερες θέσεις στον πίνακα των Περιφερειών της Ενωμένης Ευρώπης (Ε.Ε.). Εάν λάβουμε υπ' όψιν τη συνεχή ροή κονδυλίων μέσω των Κοινοτικών Πλαίσια Στήριξης, είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός για την ανάπτυξη του τόπου ήταν ελλιπής τα προηγούμενα χρόνια.

Ως Νέα Δημοκρατία από την πρώτη στιγμή διακηρύξαμε ότι η περιφερειακή ανάπτυξη είναι προτεραιότητά μας. Για να έρθει όμως η ανάπτυξη χρειάζονται χρήματα, υποδομές, σταθερό φορολογικό πλαίσιο. Εντός μηνός ολοκληρώνεται η αναθεώρηση όλων των Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ και οι οδηγίες μας είναι προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των περιφερειακών έργων και δράσεων».

Τα μεγάλα έργα (Εγνατία Οδός, Ιόνια Οδός, Σιδηροδρομική σύνδεση, Αεροδρόμια και Λιμάνια), είναι όχι μόνο απαραίτητα, αλλά είναι αυτά που θα βγάλουν την περιοχή μας από την απομόνωση και θα της προσδώσουν αναπτυξιακές προοπτικές. Τα συγκεκριμένα έργα που αναφέραμε, πώς δρομολογούνται από την κυβέρνηση;

«Όλοι γνωρίζουμε ότι η υποδομή στη Δυτική Ελλάδα είναι ελλιπής: Η Εγνατία οδός δεν προχωράει, ο Δυτικός οδικός Άξονας στερείται πόρων, η σιδηροδρομική σύνδεση με την υπόλοιπη χώρα έχει παραπεμφθεί στις καλές δεσ. Σκοπεύουμε να δώσουμε με-

Ο υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., βουλευτής Ιωνανίων Σταύρος Καλογιάννης, είχε διατυπώσει, πριν από τις εκλογές, την πρόταση, να χαρακτηριστεί η Τζουμέρκα περιοχή Προστασίας της Φύσης και της Οικοσυνάπτυξης. Όντας ο ίδιος Τζουμερκιώτης, γνωρίζοντας πολύ καλά τη σημασία της περιοχής και με την ευαισθησία που τον διακρίνει, διατύπωσε την πρόταση προς άμεση αντιμετώπιση από τους αρμόδιους φορείς. Το θέμα αυτό το είδαν θετικά οι δήμαρχοι και οι κοινοτάρχες της περιοχής, οι οποίοι είχαν μια πρώτη συνάντηση με τον προηγούμενο Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου. Ο κ. Καλογιάννης, από τη θέση πλέον του υφυπουργού και με αρμοδιότητα σε θέματα πολεοδομίας, χωροταξίας και περιβάλλοντος, προωθεί ήδη την υλοποίηση της πρότασης. Με αφορμή την εξέλιξη αυτής της υπόθεσης απευθυνθήκαμε στον υφυπουργό, με ερωτήσεις που αφορούν τα μεγάλα έργα στην Ήπειρο και βεβαίως την περιοχή των Τζουμέρκων. Ευχαριστούμε τον κ. Καλογιάννη, ο οποίος δέχθηκε να απαντήσει στις ερωτήσεις μας, παρά τον φόρτο της εργασίας του. Η προθυμία του μας τιμά και για τον λόγο, πως είναι η πρώτη του συνέντευξη από την ανάληψη των καθηκόντων του, την οποία επέλεξε να παραχωρήσει στον Ανδρέα Ρίζο, ο οποίος τη ζήτησε και για λογαριασμό της εφημερίδας «Τζουμέρκα», έκδοση της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών.

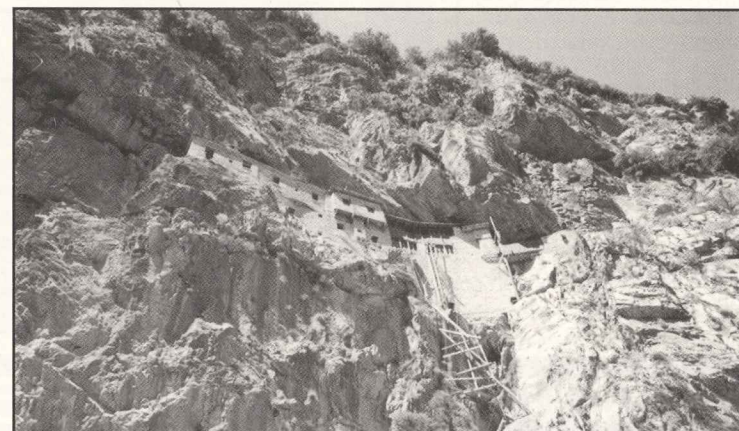
Χαρακτηρισμός των Τζουμέρκων ως περιοχή Προστασίας της Φύσης και Οικοσυνάπτυξης

γάλη ώθηση στα οδικά έργα. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εγνατίας Α.Ε. έχει τοποθετηθεί νέος Πρόεδρος, ενώ είναι θέμα ημερών η ανακοίνωση των υπόλοιπων μελών. Το νέο ΔΣ, σε συνεργασία με την πολιτική ηγεσία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. θα κάνει μια απογραφή της υφιστάμενης κατάστασης και θα ιεραρχήσει τις προτεραιότητες του έργου, ώστε αυτό επιτέλους να προχωρήσει.

Για τον Δυτικό Άξονα ασχολείται εντατικά η Γραμματεία Συγχρηματοδοτούμενων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Την τελευταία τριετία είχε σχεδόν εγκαταλειφθεί και είχαν μεταφερθεί σημαντικοί πόροι του δεσμευμένου στο Γ' ΠΕΠ Ηπείρου, προς την Εγνατία.

Η σιδηροδρομική σύνδεση της Ηπείρου έχει περιληφθεί στον κατάλογο των νέων δικτύων μεταφορών της Ε.Ε. Για να μπορέσει όμως να υλοποιηθεί ένα τόσο σημαντικό έργο απαιτείται η άμεση εμπλοκή του Ιδιωτικού Τομέα. Εάν αυτό είναι εφικτό ή όχι θα φανεί όταν ολοκληρωθούν οι σχετικές μελέτες».

Όσον αφορά την ανάπτυξη των Τζουμέρκων, είναι γνωστές οι θέσεις και προτάσεις για την περιοχή, την οποία προτείνετε να χαρακτηριστεί περιοχή Προστασίας της Φύσης και Οικοσυνά-

Ανεπανάληπτου κάλλους τα ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία των Τζουμέρκων, τα οποία δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό τους ως περιοχή Προστασίας. Εδώ η Μονή της Κηπίνας.

ξης. Σε κυβερνητικό επίπεδο, πλέον, πώς υλοποιείται αυτή σας η θέση και εάν πιστεύετε ότι ολόκληρη η περιοχή των Τζουμέρκων (Ιωνανίων και Άρτας), ξεπερνώντας τις διοικητικές ή άλλες δυσκολίες, μπορεί να ενταχθεί σε αυτή την προοπτική;

«Όπως γνωρίζετε, τον περασμένο Οκτώβριο, είχα καταθέσει πρόταση στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. για να χαρακτηριστεί η Τζουμέρκα ως περιοχή Προστασίας της Φύσης και Οικοσυνάπτυξης. Δυστυχώς παρά τις καλές προθέσεις της πρώην υφυπουργού Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., το έργο δεν προχώρησε. Η πρώτη

μου πράξη μόλις ανέλαβα το τιμήμα του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. που αφορά στη Χωροταξία και το Περιβάλλον ήταν να προωθήσω την πρόταση για τα Τζουμέρκα. Καταλήξαμε λοιπόν, σε συνεργασία με τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου, στην άμεση χρηματοδότηση της μελέτης από το Γ' ΠΕΠ Ηπείρου. Σήμερα η μελέτη είναι υπό ανάθεση. Πιστεύω απόλυτα ότι μια πτωχή και εγκαταλεημένη, σήμερα, περιοχή μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα για την ανάδειξη των ορεινών περιοχών της χώρας μας».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 4

“ΠΥΡΡΟΣ”

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32
106 83 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 - 82 33 830
FAX: 210 - 82 38 468
ΚΙΝ: 6947 - 697420

Δυναμική Επικοινωνία

ΔΙΗΜΗΝΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

● ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΑΡΗ ● ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Πέτρα»

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210 82.38.468

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Θ. ΠΑΠΑΝΗΛΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ, ΜΑΝΤΖΑΚΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΩΣ: ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ 15 ΕΥΡΩ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ: 30 ΕΥΡΩ

ΔΗΜΟΙ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ: 60 ΕΥΡΩ - ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ΕΥΡΩ - ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ 30 ΔΟΛΑΡΙΑ ΗΠΑ

Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα και τη γνώμη της εφημερίδας

- Ασυγχώρητος η παρατύπωση -

ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ, ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ «ΠΡΩΙΝΗ» ΚΑΙ «ΠΥΡΡΟΣ»

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ

Με επίκεντρο την Άρτα και το μοναδικό ιστορικό της μνημείο, αναδείχθηκε η σημασία των πέτρινων γεφυριών της Ηπείρου και της χώρας μας συνολικά, στην εκδήλωση που διοργανώθηκε το Σάββατο 15 Μαΐου, στην αίθουσα του «Σκουφά», από το Δήμο Αρταίων, το Κέντρο Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών και το Αρχείο Γεφυριών Ηπειρώτικων, με τη συνεργασία των εφημερίδων «Πρωινή» και «Πύρρος».

Ήταν μια εκδήλωση σημαντική για το χώρο της Άρτας, αλλά και το μοναδικό φαινόμενο των πέτρινων γεφυριών, κάτι που υπογράμμισε στην ομιλία του και ο Δήμαρχος Αρταίων Παναγιώτης Οικονομίδης, ο οποίος από την αρχή στήριξε αυτή την πρωτοβουλία, η οποία, όπως είπε θα έχει και συνέχεια με την πρόταση που διατυπώθηκε να δημιουργηθεί το Μουσείο Πέτρινων Γεφυριών στην Άρτα, στο κτίριο της Γέφυρας, που σήμερα στεγάζεται το Λαογραφικό Μουσείο του «Σκουφά». Ο Δήμος θα στηρίξει αυτή την πρόταση και πλέον αναπόκοπη στη Διοίκηση του «Σκουφά» να παραχωρήσει το χώρο για το σκοπό αυτό.

Ο καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Διονύσιος Μπαλοδήμος, ο ερευνητής και πρόεδρος του Κέντρου Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών Σπύρος Μαντάς, ο χημικός μηχανικός Θωμάς Φώτσης και ο φιλόλογος Βασίλης Τάτσης, με πολύπλευρες προσεγγίσεις και αναφορές φώτισαν πλευρές της διαδρομής στο χρόνο του γεφυριού της Άρτας και κατ' επέκταση των πέτρινων γεφυριών.

Ο κ. Μπαλοδήμος, πριν από 20 περίπου χρόνια μελέτησε τη συμπεριφορά στο χρόνο της γέφυρας της Άρτας, χωρίς να συμπεριωθούν από τις έρευνες του ανησυχητικά στοιχεία. Ωστόσο, επισήμανε, είναι αναγκαία σήμερα,

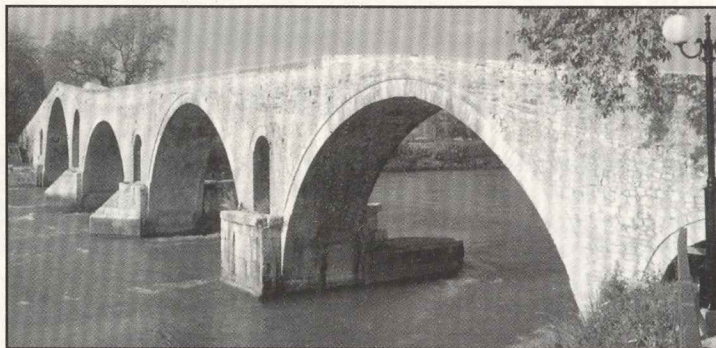
μετά και από την επίδραση του φράγματος, αλλά και τις εργασίες θεμελίωσης του γεφυριού, να επαναληφθούν οι έρευνες και οι συγκρίσεις, για να είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε κάθε εξέλιξη του.

Ο κ. Φώτσης αναφέρθηκε στην αρχαία φάση της Γέφυρας της Άρτας, η οποία έχει πολλές ομοιοτητες με τη Γέφυρα της Παλαιοσίνδας στη Θεσπρωτία. Το μεγάλο άνοιγμα, είπε χαρακτηριστικά του γεφυριού της Άρτας είναι 23,95 μ., παρόμοιο δηλαδή με αυτό της Οσδίνας, που λόγω της σημασίας της αρχαίας Αμβρακίας, δείχνει ότι πραγματικά ήταν το όριο για την αρχαία ηπειρωτική γεφυροποιία.

Ο κ. Μαντάς ανέδειξε το θρύλο της θυσίας του Γεφυριού της Άρτας σε ορισμένες παραλλαγές, οι οποίες απατούνται στην Ελλάδα αλλά και στις χώρες της Βαλκανικής, όχι μόνο στη γεφυροποιία, αλλά και σε άλλες λαϊκές κατασκευές (κάστρα, πύργους κ.λπ.).

Ο κ. Τάτσης, με αφορμή και το βιβλίο «Περί Πετρογέφυρων» έδωσε την αισθητική διάσταση και την πολιτιστική τους αξία στο χρόνο, τη σχέση των πέτρινων γεφυριών με την ανάγκη επικοινωνίας του ανθρώπου και υπογράμμισε την ανάγκη να περάσουν ό,τι κουβαλούν μέσα τους τα πέτρινα γεφύρια και στους σημερινούς καιρούς.

Την πρωτοβουλία στηρίξαν οι εφημερίδες «Πρωινή» και

Από την εκδήλωση στην αίθουσα του «Σκουφά».

«Πύρρος», με την παρουσία των διευθυντών τους Κώστα Γκέτση και Ανδρέα Ρίζου, αντιπολίτεις, οι οποίοι είχαν και την ευθύνη του συντονισμού της εκδήλωσης.

Όσον αφορά τη σημαντική πρόταση για τη δημιουργία του Μουσείου Πέτρινων Γεφυριών στην Άρτα, εμείς είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε πολύ καλά, ότι το Κέντρο Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών μπορεί να διαθέσει πολύτιμο υλικό, κάθε μορφής, και για το Γεφύρι της Άρτας και για τα πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου. Η δημιουργία του Μουσείου Πέτρινων Γεφυριών στην Άρτα, του μοναδικού όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο, θα αποτελέσει στολίδι για την πόλη και θα αυξήσει το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

κόπηση και αξιοποίηση όλων των μελών του ΔΣ. Να μην υποκαθίστανται οι καταστατικά υπεύθυνοι από εξωθεσμικούς (ανεξέχοντες) παράγοντες. Να εισάγονται τα θέματα στο ΔΣ από τους καταστατικά υπεύθυνους με τεκμηριωμένες εισηγήσεις. Να συγκροτηθούν αμέσως οι Επιτροπές για να αρχίσει η σύνδεση και η επανδραστηριοποίηση των Ομοσπονδιών και Αδελφοτήτων.

Τέλος, οφείλουμε να σας τονίσουμε ότι η εκφρασμένη διάθεσή μας για βοήθεια στο ξεπέρασμα της κρίσης της ΠΣΕ (όπως προαναφέραμε) δεν σημαίνει ότι ταυτίζεται με ανοχή σε αντιδημοκρατικές και ένομες ενέργειες και συμπεριφορές και ότι τα περιθώρια ήδη έχουν στενέψει υπερβολικά.

Κύριοι σύμβουλοι,

Η ΠΣΕ έχει ταλαιπωρηθεί πάρα πολύ με έριδες και αντιθέσεις. Ασχολήθηκε τα τελευταία χρόνια πολύ με αντιπαραθέσεις και ελάχιστα έως καθόλου με τον Πολιτισμό, με την Παράδοση, με τα Προβλήματα της Ηπείρου, με τη σύμφωνη των δεσμών με τα μέλη της. Οι ώρες που ζούμε είναι ώρες ευθύνης για όλους, μα και απόφασης ταυτόχρονα. Οι αυθαίρετες πράξεις και συμπεριφορές του προέδρου γίνονται, αν όχι με τη συναίνεσή σας, τουλάχιστον με την ανοχή σας.

Πάρτε τώρα την απόφασή σας, για να δημιουργήσουμε την Πανεπιστημιακή που έχει ανάγκη η Ήπειρος και οι Απόδημοι Ηπειρώτες!

Αθήνα, Ιούλιος 2004

Για την ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΤΣΕΝΗΣ
Α' Αντιπρόεδρος ΠΣΕ

Στη Λωζάννη: ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΕΛΛΗΝΙΔΑ 2004»

Σε ατμόσφαιρα θερμής εγκάρδιότητας ανάμεσα σε δεκάδες Ελβετούς και ομογενείς μας από τη Λωζάννη και τη Γενεύη, εγκαινιάστηκαν στις 7 Μαΐου 2004 στο Μουσείο Arlaud οι Εκθέσεις Φωτογραφίας και Ζωγραφικής, που παρουσιάζονται στα πλαίσια της «Ελληνιάδας 2004» και που θα διαρκέσουν μέχρι τις 20 Αυγούστου 2004.

Σημαντικότερη είναι η έκθεση «Εικόνες της Ελλάδας 1903 - 1930», του μεγάλου Ελβετού φωτογράφου και Φιλέλληνα Fred Boissonnas, η οποία στεγάζεται σε δύο ορόφους του Μουσείου. Κάτω ακριβώς και σε ιδιαίτερες αίθουσες φιλοξενούνται οι Φωτογραφική Έκθεση του Κωνσταντίνου Ιγνατιάδη και τα Σχέδια του Στέφανου Τσιόδουλου.

Τα έργα των δύο Γιαννιωτών καλλιτεχνών απέσπασαν ιδιαίτερα κολακευτικά σχόλια από τον κοινό των εγκαινίων. Στις άλλες ευρύχωρες σάλες του Μουσείου Arlaud προβάλλονται ως ενότητα υπό τον τίτλο «Ζωγραφίζοντας τη σημερινή Ελλάδα» έργα του Ελβετού P. Frodevaux, της Πέρσας και του Γ. Σαλαφέρου, Ελλήνων μονίμων κατοίκων της Ελβετίας, καθώς και των Κ. Πανικολάου, Δ. Μπέζα, καλλιτεχνών από την Ελλάδα.

Σε περίπτωση θέσης της εισόδου του Μουσείου εκτίθενται και διατίθενται οι καλαίσθητες εκδόσεις του Ριζαρείου Ιδρύματος «Ιωάννινα», «Εικόνες της Ελλάδας» του Fred Boissonnas, «Ρωσία 100 Χρόνια» και «Ζαγορίσιων Βίος», μαζί με τις καλλιτεχνικές αφίσες και τις γνωστές φωτογραφικές κάρτες του Ιδρύματος, καθώς και πληροφοριακό υλικό για την Ήπειρο, η οποία με αυτόν τον τρόπο κερδίζει τις εντυπώσεις των επισκεπτών.

Η καθημερινή κίνηση στο Μουσείο Arlaud είναι σημαντική και αναμένεται να πυκνωθεί τις επόμενες ημέρες. Είς όλο του ωραίου οικοδομήματος βρίσκονται σε μία από τις κεντρικότερες πλατείες της Λωζάννης, απέναντι από τη φημισμένη Σχολή Καλών Τεχνών.

Στην τελετή των εγκαινίων παρέστησαν άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, καθηγητές Πανεπιστημίου, καλλιτέχνες, φωτογράφοι και ανάμεσα τους πολλοί Ηπειρώτες που ζουν στη Λωζάννη, οι οποίοι και εχέχρισαν για τον ενθουσιασμό τους.

Χαιρετίζοντας τις εκδηλώσεις η Αντιδήμαρχος Λωζάννης κα Doris Cohen-Dumani, που έλκει την καταγωγή της από την Κέρκυρα, μετέφερε τη θερμή ικανοποίησή του Δημοτικού Συμβουλίου, για την οργάνωση της «Ελληνιάδας 2004» και τις επιμέρους εκδηλώσεις της και υποσχέθηκε να συμβάλει και προσωπικά για τη

Το ωραίο οικοδόμημα του Μουσείου που γίνεται η «Ελληνιάδα 2004».

συνέχισή της δημιουργικής συνεργασίας ανάμεσα στην πόλη της Λωζάννης και των πολιτιστικών φορέων της Ελλάδας.

Αλλά και η συμπατριωτισμός μας από τη Σωπική κ. Βασιλική Γκέγκα-Fachard, καθηγήτρια της Αγγλικής Φιλολογίας στο Κολλέγιο Angust Picard, που μίλησε στη συνέχεια, έκανε ευρεία αναφορά στο έργο του Fred Boissonnas, τονίζοντας πως «εκεί μέσα στα συντρίμια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, τη Μικρασιατική καταστροφή και την εναλλαγή πληθυσμών, εκεί όπου φανταζόμαστε τους προγόνους μας να κλαίει, ο Ελβετός καλλιτέχνης έπαινε με τη μηχανή του χαμόγελο, τη φιλοξενία και το άνοιγμα προς τον άλλο».

Οι χαιρετισμοί έκλεισαν με τον κ. Άγγελο Κίτσο, ο οποίος τόνισε ότι το Ριζαρείο Ίδρυμα ενθάρρυνε από το ξεκίνημά της την «Ελληνιάδα 2004», γιατί τη θεώρησε ως σημαντική ευκαιρία για την προβολή της χώρας μας και ειδικότερα της Ηπείρου αυτή την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων μέσα στην καρδιά του διεθνούς οργανωτικού φορέα τους που είναι η Λωζάννη. Εξ άλλου, συνέχισε, η «Ελληνιάδα 2004» μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για μελλοντικές εκδηλώσεις και ανταλλαγές ανάμεσα στη Λωζάννη-Γενεύη και την Ελλάδα και Ήπειρο, όπου σε αυτές τις πόλεις σημειώνεται αισθητή παρουσία Ελληνικού του Κέντρου υπήρξε η στήριξη από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και προσωπικούς από τον Πρύτανή του Καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη.

Ο κ. Α. Κίτσος χειροκροτήθηκε ιδιαίτερα από τους ξένους όταν ανέφερε ότι το Ριζαρείο Ίδρυμα με τη συμμετοχή του στην «Ελληνιάδα 2004» σκόπευε - και τελικά το πέτυχε - να αποδείξει ότι υπάρχει και μια άλλη αθέατη πλευρά πολιτιστικής δημιουργίας στην Ελλάδα, αυτή που συντελείται στην περιφέρεια της - και επιτέλους Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα.

Οι εκδηλώσεις κορυφώθηκαν στις 24 Ιουνίου με το πέρας από τη Λωζάννη της Ολυμπιακής Φλόγας, όπου στην Place Navigations οργανώθηκε ελληνικό πανηγύρι με χορούς, ελληνικά εδέσματα και άφθονο κρασί.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

● ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΣΕΡΒΕΤΑ: «Οψεις του Αρχαίου Κόσμου - Τόμος Γ' Βυζάντιο», Αθήνα 2004. ● ΒΙΤΣΑ - ΖΑΓΟΡΙ: Εκδόθηκε δωράναις του Κληροδοτήματος Αγγελικής Παπαζογλου. Εκδόσεις Τοπίο. ● ΝΤΙΝΑΣ ΕΞΑΡΧΟΥ: «Με φήλανε οι τσούλες», διηγήματα, εκδόσεις Δωρικός. ● ΑΠ. Π. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: «Ο αυτονομακός αγώνας Β. Ηπείρου 1914, από τη σκοπιά των Αγωνιστών», Αθήνα 2004. ● ΒΑΓΓΕΛΗ ΚΟΥΤΑ: «Η Κρανγή του Ήταυρου», μυθιστόρημα, εκδόσεις Ψυχολογία. ● ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΔΕΥΤΟΥ: «Ο Ηπειρώτικος Γάμος» (περιέχει cd με τραγούδια του γάμου). ● ΠΕΤΡΟΥ ΣΚΥΛΕΤΑ: «Από τ' αγρίμια κι αγριοπούλια των βουνών μας - και η λαϊκή μας παράδοση», Αθήνα 2004. ● ΑΡΗ ΠΑΠΑΦΩΤΗ: «Μια κουκκίδα στον Κόσμο», ποίηση, Αθήνα 2004. ● ΑΝΝΑΣ ΜΠΟΥΡΑΤΖΗ - ΘΩΔΑ: «Ταξίδι με την κόρη του λοχαγού», μυθιστόρημα, Αθήνα 2004, εκδόσεις Εντός.

Τα βιβλία θα παρουσιαστούν σε επόμενες εκδόσεις του «Πύρρου».

«Ο Ελληνισμός της Αυστραλίας»

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ LA TROBE, ΜΕΛΒΟΥΡΝΗΣ

ΣΤΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑ με τον Ελληνισμό της Αυστραλίας, στον οποίο σημαντική θέση κατέχουν και οι Ηπειρώτες, αποσκοπούσαν οι εκδηλώσεις του Εθνικού Κέντρου Ελληνικών Μελετών και Ερευνών (Ε.Κ.Ε.Μ.Ε.) του Πανεπιστημίου La Trobe της Μελβούρνης, οι οποίες διοργανώθηκαν στην Αθήνα, σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το τριήμερο 26-28 Μαΐου 2004, στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Αθηνών, διοργανώθηκε συμπόσιο με θέμα «Ο Ελληνισμός της Αυστραλίας».

Στο πλαίσιο του Συμποσίου παρουσιάστηκε στις αίθουσες Προπυλαίων και Κόντου έκθεση βιβλίου και φωτογραφικού υλικού από τη ζωή και τη δράση των Ελλήνων της Αυστραλίας.

Εξάλλου, στις 2 Ιουνίου 2004, στην αίθουσα Προπυλαίων του Πανεπιστημίου Αθηνών, παρουσιάστηκε το βιβλίο του Πέτρου Πετράνη «Οι Ηπειρώτες στην Αυστραλία». Το βιβλίο παρουσιάζει ο Καθηγητής και Πρόεδρος της Εταιρείας των Φίλων του ΕΚΕΜΕ Παναγιώτης Λεβεδιάδης.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης. Χαιρετισμό προς τους Ηπειρώτες απηύθυνε ο Διευθυντής του ΕΚΕΜΕ Καθηγητής Αναστάσιος Μ. Τάμης. Μετά την παρουσίαση του βιβλίου προβλήθηκε το ντοκιμαντέρ «Οι Έλληνες της Αυστραλίας».

Το Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Ερευνών (ΕΚΕΜΕ) του Πανεπιστημίου La Trobe, της Μελβούρνης, ιδρύθηκε το 1997, με σκοπό τη διάδοση του

ελληνικού πολιτισμού και παιδείας στην Αυστραλία και στον ευρύτερο χώρο της Αυστραλοασίας. Στο ΕΚΕΜΕ λειτουργούν το Ινστιτούτο Κυπριακών Σπουδών, το Ινστιτούτο Ποντιακών και λοιπών Μικρασιατικών Σπουδών, ο Ινστιτούτο Μακεδονικών Σπουδών, το Κέντρο Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας και του Πολιτισμού, το Κέντρο Δαρδάρη Ψηφιακής Καταγραφής των Αρχαίων της Ελληνικής Διασποράς, δύο βιβλιοθήκες, μουσείο ελληνικής μετανάστευσης και μουσείο ελληνικού κινηματογράφου και τυπογραφείου.

Το Πανεπιστημιακό αυτό ίδρυμα έχει την ενεργό συνάντηση της Ελληνικής Πολιτείας και της Κύπρου, ενώ Πάτρωνας του Ιδρύματος είναι ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος. Το ΕΚΕΜΕ συνεργάζεται στενά με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας, της Κύπρου, της υπόλοιπης Ευρώπης και της Αμερικής. Καθοριστική για την εξελικτική πορεία του Κέντρου υπήρξε η στήριξη από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και προσωπικούς από τον Πρύτανή του Καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη.

NATIONAL CENTRE FOR HELLENIC STUDIES
Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Ερευνών (ΕΚΕΜΕ)
INCORPORATING:
INSTITUTE FOR CYPRIOLOGICAL STUDIES
INSTITUTE FOR PONTIC AND OTHER ASIA MI

Ζαγορίσιων Βίος

Ο τρόπος μιας ζωής που εξυφάνθηκε στα υγρά δάση του Αώου, και μετά δυνάμωσε από τον εμπόρεο, κοσμοπολίτικο αέρα στο Βουκουρέστι, την Πόλη και την Αμερική, υπάρχει σε ένα λεύκωμα μεγάλου μόχθου και αξίας, που βγήκε από το Ριζαρείο Ίδρυμα: το «Ζαγορίσιων Βίος».

Καμιά περιπτώλογισή. Μόνο συγκινημένο αίσθημα και ντοκουμέντα. Φωτογραφίες μιας μοναδικής πάστας ανθρώπων, που έζησε στέρεα, βαθιά και αλυσωτικά την περιπέτεια του Ελληνισμού, που ήξερε να γλεντάει το αμύγδαλο και να θρηνεί το χωριό - να μεγαλουργεί στις πό-

σώπες υπάρεξες να πίνουν, να χορεύουν, να γέρνουν πάνω από ένα φέρετρο, να αγαλιάζουν το ξεντεμένο τους παιδί (που γκρίζαρε και πάλι φεύγει), γεμάτες μπίρα, χέρι, στόμα και μέλη εκφραστικά, διψάς να ξαναδείς κανονικούς ανθρώπους γύρω σου και όχι ετούτο τον κόσμο του ακκιρισμού που σου μιλάει γαστρίμυθα και ζει και ψευδοζεί, χαχανίζοντας αδιακρίτως...

ΣΤΑΘΗΣ ΤΣΑΓΚΑΡΟΥΣΙΑΝΟΣ «Ελευθεροτυπία» 31 Ιουλίου 2004

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΩΓΩΝΗΣΙΩΝ ΣΤΗ ΛΑΒΔΑΝΗ

Τπραγματοποιείται στην Κοινότητα Λάβδανης Πωγωνίου το ετήσιο Συνέδριο της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων και Ενώσεων Επαρχίας Πωγωνίου Ηπείρου, το οποίο φέτος θα είναι διήμερης διάρκειας και θα αρχίσει το Σάββατο 7 Αυγούστου 2004 στην Άνω Λάβδανη και θα συνεχισθεί την Κυριακή 8 Αυγούστου 2004 στην Κάτω Λάβδανη, όπου και θα ολοκληρωθούν οι εργασίες του.

Στη διοργάνωση του Συνεδρίου, το οποίο έχει τεθεί υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων και της ΤΕΔΚ Ιωαννίνων, συμμετέχει και η Διευρυμένη Κοινότητα Λάβδανης.

Κεντρικό θέμα του Συνεδρίου είναι: «**Η σημερινή κατάσταση της περιοχής Πωγωνίου**». Με βάση αυτό θα παρουσιαστούν εισηγήσεις για την πορεία αποκατάστασης των πυρόπληκτων, προβληματισμός και προτάσεις για τη συνεχιζόμενη ερήμωση των παραμεθόριων περιοχών Πωγωνίου.

Αναλυτικότερα, οι εισηγήσεις που θα παρουσιαστούν είναι:

1η Μέρα - ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2004 (ΑΝΩ ΛΑΒΔΑΝΗ)

- Πορεία - Αποκατάσταση πυρόπληκτων. Εισηγητής: Νομαρχία Ιωαννίνων.

- Ο ρόλος και η εξέλιξη του προγράμματος πυρόπληκτων. Εισηγητής: Πρόεδρος Κοινότητας Λάβδανης (κ. Παπαβασιλείου).

- Σύνδεση του προγράμματος πυρόπληκτων με την προώθηση - εξέλιξη της περιοχής. Εισηγητής: Δήμος Μολοσσών.

- Προβληματισμός για τη συνεχιζόμενη ερήμωση της περιοχής Πωγωνίου - Προτάσεις. Εισηγητής: Ομοσπονδία Πωγωνησίων.

- Φυσικό περιβάλλον περιοχής και αξιοποίησή του. Εισηγητής: Κων/νος Τσακταίρας, Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος - Αγροοικολόγος, Υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

- Το πρόγραμμα συνεχίζεται με τις βραβεύσεις των:

Γιώργου Βότση (Δημοσιογράφου) από την Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Ιωαννίνων και την Ομοσπονδία Πωγωνησίων και τον Πέτρο Λούκα-Χαλκιά (Καλλιτέχνη - Κλαρινίστα) από την Κοινότητα Λάβδανης και την Ομοσπονδία Πωγωνησίων.

- Το πρόγραμμα της ημέρας θα ολοκληρωθεί με: Πωγωνήσια μουσική από τον Πέτρο Λούκα-Χαλκιά με αναφορά στην Ιστορία της Πωγωνήσιας μουσικής παράδοσης, με τραγούδια, μοναδικά ερμηνευμένα απ' τους Πωγωνήσιους, Ευανθία Κώστη, Σπύρο Παπιά και την παλαιά Ρίτα Οικονόμου και επίσης απ' τη Χωρωδία της Ομοσπονδίας.

2η Μέρα - ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2004 (ΚΑΤΩ ΛΑΒΔΑΝΗ)

- Το πρόγραμμα της ημέρας ανοίγει στις 9:00 με την αναχώρηση των Συνεδριωτών για τη Μονή Μακρυαλέξη και στη συνέχεια Δοξολογία στην Εκκλησία της Μονής.

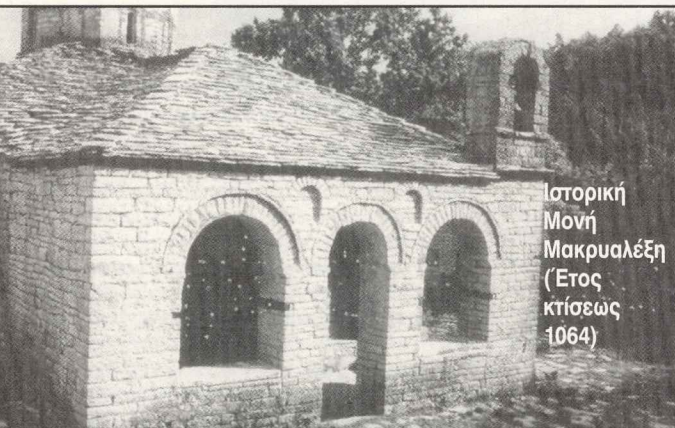
- Ακολουθούν: Ιστορική αναδρομή και ξενάγηση των Συνεδριωτών.

Θα ψάλλει η Μικτή Χωρωδία Ιεροψαλτών Ιωαννίνων (Βυζαντινοί ψαλμοί).

Θα ακολουθήσει η επιστροφή των Συνεδριωτών στην Κάτω Λάβδανη, όπου:

Στις 7 και 8 Αυγούστου 2004

Παραδοσιακό σπίτι στη Λάβδανη

Ιστορική Μονή Μακρυαλέξη (Έτος κτίσεως 1064)

ΒΙΒΛΙΟ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ:

ΚΩΝ. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ:

«Η ΛΑΚΚΑ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»

ΤΟΜΟΣ Α' - ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΤΟΜΟΣ Β' - ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ
Εκδόσεις «ΔΩΔΩΝΗ», Αθήνα 2004

Ο φιλόλογος Κων. Δ. Παπανικολάου, από το Ψηλόκαστρο Πωγωνίου, έσκιψε με πάθος και μεράκι στον πατρογονικό του τόπο και μετά από πολύχρονη έρευνα και μελέτη, μας χαρίζει το παρόν βιβλίο, για τη Λάκκα Πωγωνίου και το χωριό του. Καθώς, όπως και ο ίδιος ο συγγραφέας σημειώνει, δεν υπήρξε ιδιαίτερο συγγραφικό ενδιαφέρον γι' αυτή την περιοχή, το έργο του είναι πολύτιμο. Έχει εκδοθεί σε δύο τόμους, από τις εκδόσεις «Δωδώνη» του φίλου Πωγωνήσιου Βαγγέλη Λάζου, ο οποίος εξακολουθεί με τις επιλογές του, να στηρίζει τις ξεχασμένες περιοχές της Ηπείρου. Το έργο του Κ. Παπανικολάου χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Το πρώτο περιέχει όσα αφορούν όλη τη Λάκκα Πωγωνίου, αρχίζει από την προϊστορική εποχή και τελειώνει στη σύγχρονη. Για το ιστορικό παρελθόν πριν από την ίδρυση των σημερινών χωριών αναφέρονται και γεγονότα που δεν διαδραματίστηκαν στην περιοχή της Λάκκας, αλλά οπωσδήποτε επέδρασαν είτε άμεσα είτε έμμεσα στη ζωή των κατοίκων της. Στη συνέχεια εξετάζεται η ίδρυση κάθε χωριού, καθώς και όσες πληροφορίες ή συμπεράσματα υπάρχουν γι' αυτά. Το δεύτερο μέρος ασχολείται αποκλειστικά με το Ψηλόκαστρο, το τρίτο μέρος περιλαμβάνει λαογραφικά στοιχεία και το τέταρτο το λεξιλόγιο της περιοχής με τους γλωσσικούς ιδιωτισμούς της.

α) η Μικτή Χωρωδία Ιεροψαλτών Ιωαννίνων θα ερμηνεύσει Ηπειρώτικα τραγούδια.

β) θα παρουσιαστούν παραδοσιακοί χοροί της Ηπείρου από Τοπικά χορευτικά συγκροτήματα και, τέλος,

γ) θα γίνει η παρουσίαση ειδικού CD με Πωγωνήσια μουσική.

Η κήρυξη της λήξης των εργασιών του Συνεδρίου θα γίνει με πανηγυρικό τρόπο και μάλιστα με παραδοσιακό γεύμα - τραπέζι, με ομαδική πωγωνήσια συνείδηση, κατά τη διάρκεια του οποίου και πέρα απ' τον παραδοσιακό τελετουργικό χαρακτήρα του, θα δοθεί η ευκαιρία στους Συνεδριωτές να εξαγάγουν τα χρήσιμα συμπεράσματα αυτής της πολύ γόνιμης συνάντησης.

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑ

Το καμπαναριό του Αγίου Νικολάου.

Από 20 - 23 Αυγούστου 2004 η Αδελφότητα, ο Τοπικός Σύλλογος και το Τοπικό Συμβούλιο Στρατινίστας διοργανώνουν το παραδοσιακό Πωγωνήσιο Πανηγύρι τους.

Το πρόγραμμα έχει ως εξής: Παρασκευή 20 Αυγούστου βράδυ, στην πλατεία του χωριού η Ρεμπέτικη Κομπανία του Μπάμπη Παπαδόπουλου.

Το Σάββατο 21 Αυγούστου βράδυ, γλέντι στην πλατεία του χωριού.

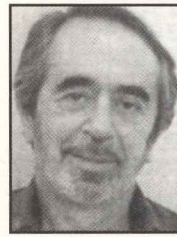
Κυριακή 22 Αυγούστου πρωί λειτουργία, το μεσημέρι κάτω από τα πλατάνια της πλατείας του Αγίου Νικολάου θα σερβιριστούν παραδοσιακά φαγητά και ο περίφημος «κοφτός», το βράδυ γλέντι στην πλατεία με το συγκρότημα του Βασίλη Τόλη.

Δευτέρα 23 Αυγούστου μεσημέρι, πάλι παραδοσιακό τραπέζι, βράδυ γλέντι με τον Βασίλη Τόλη.

Στη διάρκεια των εκδηλώσεων θα λειτουργούν το Λαογραφικό Μουσείο, η Δανειστική Βιβλιοθήκη και ο Ξενώνας.

Ο Γιώργος Βότσης, Πωγωνήσιος ο ίδιος, από τη Λάβδανη, με την ευαισθησία που τον διακρίνει, διατύπωσε στην «Ελευθεροτυπία» τις απόψεις του για το πώς μπορούν να ζωντανέψουν οι παραμεθόριες περιοχές, φυσικά και το Πωγώνι. Οι απόψεις του Γ. Βότση, δεν ερχονται από το πουθενά, αλλά στηρίζονται τόσο στην ελληνική πραγματικότητα

Δεν πάνε πολλά χρόνια από τότε: Στις αρχές Αυγούστου, κάθε χρόνο, τα παρόχθια χωριά του Καλαμά έστηναν, κάτω από τα βαθύσκωτα πλατάνια, ηπειρώτικο γλέντι για τη Γιορτή της Καραβίδας. Παρέμενε, ως τότε, ο Καλαμάς ένα από τα ελάχιστα καθαρά ποτάμια της Ευρώπης. Εφέτος, την Κυριακή 8 Αυγούστου, οργανώνουν και πάλι σύναξη οι τέσσερις τοπικοί δήμοι και οι 37 Αδελφότητες της Ομοσπονδίας Καλαμά, εκεί

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΟΤΣΗ

λονίκη τα 'πε καλά ο Κ. Καραμανλής, ο πρώτος πρωθυπουργός που αφιερώνει το μέγιστο μέρος της ομιλίας του σε κοινοτική συνάθροιση στην πρώτη προτεραιότητα αναγκαιότητα για προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος - για την οποία, όπως παραδέχθηκε, «η πολιτική είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη».

«Οι πολιτικοί - είπε - δεν έχουμε κάνει αρκετά σε ό,τι αφορά την παραγωγή πολιτικής για το περιβάλλον. Οι πολίτες δεν κάνουν αρκετά για την προστασία του περιβάλλοντος, που είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης, αλλά και ατομικής ευθύνης».

Και με την προσδοκία, ακριβώς, να προσελκύσουν την προσοχή του πρωθυ-

Ολο και πιο εναγώνια, τα μηνύματα από τους πρώτους ακριτικές περιοχές φθάνουν στο νωθρό, δυσκίνητο, ατάρεσκο, αργόστροφο και ανεγκέφαλο κέντρο, για να υπενθυμίσουν το αυτονόητο: Ότι η Ελλάδα αρχίζει και τελειώνει στα σύνορά της. Μηνύματα κάθε άλλο παρά μοιρολατρικά, αφού συνδυάζονται με επίμονες προσπάθειες, εκ των ενόντων, όχι μόνο να κρατηθεί η ζωή, αλλά και να ξαναθίσει η ελπίδα στους ρημαγμένους τόπους.

Χαρακτηριστικό δείγμα: Το Σαββατοκύριακο 7 και 8 Αυγούστου η συνεχώς επιδεινούμενη ερήμωση της παραμεθόριου περιοχής Πωγωνίου, νομού Ιωαννίνων, θα αποτελέσει το θέμα προβληματισμού ειδικού συνεδρίου στη Λάβδανη - μια δρασκελιά από τα ελληνοαλβανικά σύνορα. Το οργανώνουν η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Πωγωνίου και η διευρυμένη Κοινότητα Λάβδανης, με τη συμμετοχή του Δήμου Μολοσσών.

Πώς θα διασωθεί η παραμεθόριος από την ερήμωση

ΟΡΑΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

κοντά στο Κλεισχωρί, στο Μνημείο της Αγρότισσας. Θα κουβεντιάσουν και θα προβληματιστούν, με γενικό θέμα «την περιβαλλοντική προστασία και την ανάπτυξη της κοιλάδας Καλαμά». Ρέκβιεμ θα 'ναι κι όχι γιορτή για τις καραβίδες που τις αφάνισε η πανώλης...

Παρά τους σκληρούς αγώνες των κατοίκων να κρατήσουν το ποτάμι καθαρό, εδώ και χρόνια ο Καλαμάς είναι δέκτης ποικίλων λυμάτων: Από τα Γιάννενα με την κοιλάδα της Κληματίας να ζέχνει. Από ασύδοτα χοιροστάσια κι ανέλεγκτες χωματερές. Ακόμη κι από πρόσφατους αποχετευτικούς αγωγούς (στον Παράκαλο και το Λίθινο). Με τον ραγδαίο ρυθμό της ρύπανσης, σε πολύ λίγο ο Καλαμάς ούτε θα 'χει ούτε θα δίνει ζωή. Και θα 'ναι πολύ αργά κι ανώφελο να αναζητούμε και να καταλογίζουμε τότε ευθύνες, αν φταίει το κράτος, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η έλλειψη παιδείας κι ευαισθησίας για το περιβάλλον στους απλούς πολίτες ή το κακό το ριζικό μας.

Στο προσυνέδριο της Ν.Δ. στη Θεσσα-

ουργού γράφονται αυτές οι αράδες.

Όταν λήξει, με το καλό, η εθνική περιπέτεια της Ολυμπιάδας, η από παράδοση αφιερωμένη στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη πρωθυπουργική ομιλία στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, αρχές Σεπτεμβρίου, θα επικεντρωθεί επιγραμματικά, υποθέτω, στην εκτός του «κράτους των Αθηνών» Ελλάδα: Στην περιφέρεια, που τα τελευταία επτά χρόνια στερήθηκε πόρους, επενδύσεις και έργα υποδομής, για να υπηρετηθεί αφρόνως η νέα Μεγάλη Ιδέα.

Αν η πρόβλεψη επαληθευθεί, η κυβερνητική μέριμνα οφείλει, πρωτίστως, να εκδηλωθεί, με άμεσα και γενναία μέτρα, στο πλαίσιο μακρόπνοου σχεδιασμού, για τις πιο ευπαθείς περιοχές της χώρας, που απειλούνται από τη χρόνια υπανάπτυξη, την κρατική εγκατάλειψη και τη ραγδαία ερήμωση: την παραμεθόριο - από τη Σαγιάδα της Θεσπρωτίας ως το τρίγωνο του Έβρου κι από τη Σαμοθράκη ως την Κάρπαθο.

σικού και πολιτιστικού, και στην τοπική ιδιαιτερότητα. Ένα ανάλογο πρόγραμμα για το Πωγώνι, αλλά και για άλλες περιοχές της Ηπείρου, μπορεί πραγματικά να αποτελέσει την εναλλακτική λύση και επιτέλους να ξεφύγουμε από τη μιζέρια και την ερήμωση. Τόλη χρειάζεται και είναι σίγουρο ότι κάτι τέτοιο θα στηριχθεί από τους φορείς.

Αποσπασματικά, συντηρητικά και ατομικά όλα αυτά δεν αντιμετωπίζουν συνθετικά το πρόβλημα και δεν δημιουργούν την προοπτική για ριζική λύση του.

Για την υπέρβαση χρειάζεται όραμα, πίστη και τόλη. Προικισμένο αειδώς και ποικιλοτρόπως από τη φύση και με πλούσια πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά το Πωγώνι προσφέρεται για ένα τολμηρό πρόγραμμα αειφόρου ανάπτυξης ορεινών παραμεθόριων περιοχών. Με κεντρικό σχεδιασμό και χρηματοδότηση, οι κύριοι άξονες μπορεί να είναι:

● Η ορθολογική διαχείριση των δασών - με πρώτιστο μέλημα την προστασία του περιβάλλοντος.

● Η βιολογική αποκλειστική κτηνοτροφία με στρόφη και έμφαση στην αγελαδοτροφία, που σημαίνει οργανωμένοι βοσκότοποι και λιβάδια.

● Οι βιολογικές αποκλειστικά γεωργικές καλλιέργειες (οπωροκηπευτικά, αμπέλια, φρούτα) και η μελισσοκομία.

● Ένα γενναίο πρόγραμμα οικισμού με ισχυρά κίνητρα σε νεαρά ζευγάρια ξενιτεμένων Πωγωνησίων για παλιννόστηση.

● Συγκρότημα σχολών μέσης και ανώτερης εκπαίδευσης για παραδοσιακές τέχνες: Οικοδομική (πετρώδες, σιδεράδες, καλτεριμπιτζίδες) Ξυλοουργική και Ξυλογλυπτική, υφαντουργική, αργυροχρυσохοία, παραδοσιακή μουσική κ.ά.

● Υποδομή για υψηλής ποιότητας τουρισμό: Ξενώνες, πάρκα αναψυχής, ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων και μνημείων (μοναστήρια, εκκλησίες) οδικό δίκτυο για σύνδεση και συμπληρωματική λειτουργία με γειτονικούς παραδοσιακούς οικισμούς: Κόνιτσα και Μαστοροχώρια, Ζαγοροχώρια. Αναβίωση εθίμων με έμφαση στα πανηγύρια, με αυθεντική μουσική και χορούς κ.ά. Μια όαση στα σύνορα, κοντολογίς.

Ουτοπικό; Όχι για τους τολμητές και τους οραματιστές. Πριν από μισόν αιώνα, ο οραματιστής Ευ. Αβέρωφ, πάνω στα χαλάσματα του πολέμου και του εμφυλίου, έθετε γερά θεμέλια για να χτιστεί και να αναπτυχθεί το Μέτσοβο - ο υποδειγματικά ανεπτυγμένος ορεινός οικισμός, που τώρα καμαρώνουμε όλοι...

Δημοσιεύθηκε στην «Ελευθεροτυπία» στις 26 Ιουλίου 2004

Η ΒΗΣΣΑΝΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΚΔΟΣΗΤΡΙΚΟΥ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΒΔΑΝΗΣ
Στο χωριό ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
Από την Αδελφότητα
Στη Λάβδανη
ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΝ ΤΗΣ
ΔΙΗΜΕΡΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΚΔΟΣΗΤΡΙΚΟΥ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΒΔΑΝΗΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΤΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Η ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ
Πωγωνίου
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΤΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Πωγωνίου
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΤΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Ο ΠΩΓΩΝΗΣΙΟΣ ΕΝΤΥΠΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΧΕΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΡΜΟ ΚΑΙ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ ΠΩΓΩΝΙ!

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ
ΑΡΙΘΜΟΣ 24
ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ
ΜΙΑ ΙΔΕΑ ΜΕ ...ΠΑΡΕΛΘΟΝ!

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ
60 ΧΡΟΝΙΑ ΜΝΗΜΗΣ
ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ
ΣΑΤΗΡΝΙΣΤΕ 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΗΛΑΓΙΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΚΔΟΣΗΤΡΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΓΛΑΨΤΩΝ ΓΕΡΟΠΗΛΑΓΙΩΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΤΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ
ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ:
ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

Εθνική ανάγκη η προστασία της ελληνικής κτηνοτροφίας

Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ
Φιλολόγου - Συγγραφέα

Για τους εξής λόγους, είναι εθνική ανάγκη να προσεχθεί η ελληνική κτηνοτροφία.

α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ: Αν σκεφτεί κανείς ότι τη χώρα μας οι ευρωπαίοι εταίροι μας, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό καταμερισμό εργασίας, δεν την έχουν κατατάξει στον βιομηχανικό τομέα, αλλά κυρίως στον τομέα παροχής υπηρεσιών (π.χ. τουρισμός) είναι ζωτική ανάγκη να στηριχθεί η ελληνική κτηνοτροφία, που αποτελεί βέβαιο εθνικό πόρο και συμβάλλει στη διαμόρφωση του εμπορικού ισοζυγίου με την εισροή συναλλαγμάτων από τα εξαγόμενα κτηνοτροφικά προϊόντα, σε αντίθεση με τον τουρισμό, που εξαρτάται από αστάθμητους παράγοντες: καιρικές συνθήκες, ανταγωνισμός γειτονικών κρατών, δυσφήμιση, ισχυρή τουριστική περίοδος για πολλές περιοχές της πατρίδας μας, πιθανή στροφή τουριστών σε άλλες μορφές τουρισμού που δεν παρέχει η χώρα μας.

β. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ: Είναι γνωστά τοις πάσι τα οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά πολιτικά και πολιτιστικά προβλήματα που προκάλεσε στη χώρα μας η ολέθρια αντιαγροτική πολιτική που εφάρμοσαν οι μεταπολεμικές κυβερνήσεις και οδήγησαν τους αγροτικούς πληθυσμούς στους «παραδείσους» των αστικών κέντρων και στις «φάμπρικες» της Γερμανίας και άλλων χωρών. Στις τωρινές συγκυρίες, που η ανεργία στην Ευρώπη, καθώς και στη χώρα μας, βρίσκεται σε έξαρση, που η τάση των νέων να επιλέγουν παρασιτική απασχόληση, θηρεύοντας το εύκολο και ύποπτο χρήμα, που δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια για άλλους άνεργους και νέους μετανάστες, επιβάλλεται όχι απλώς να στηριχθεί η ελληνική κτηνοτροφία, αλλά να δοθούν γενναία κίνητρα στους νέους κτηνοτρόφους να εκσυγχρονίσουν την κτηνοτροφική τους επιχείρηση, που είναι από τις ελάχιστες παραγωγικές δραστηριότητες στον πρωτογενή τομέα και συμβάλλει στην αυτοδύναμη και «αειφόρο» ανάπτυξη της χώρας. Είναι, εξάλλου, αναμφισβήτητο ότι η παράλυση του παραγωγικού ιστού επιφέρει άμεσα τη διάλυση και του κοινωνικού ιστού, αφού οι απειλημένοι άνεργοι νέοι, στρέφονται συνήθως στην εγκληματικότητα, στην αντικοινωνική συμπεριφορά, στο περιθώριο γενικότερα.

γ. ΕΘΝΙΚΟΥΣ: Επειδή η υπογεννητικότητα στη χώρα μας έχει πάρει τρομακτικές διαστάσεις, ενδέχεται σε λίγα χρόνια η Ελλάδα να μετατραπεί σε «χώρα γερόντων». Αν αυτό το δεδομένο συνδυαστεί με την εγκατάλειψη των παραμεθωρίων περιοχών από τους κατοίκους τους για χάρη του εθνικού κέντρου, τότε κρι-

Η 'Ηπειρος είναι κατ' εξοχήν γεωργοκτηνοτροφική περιοχή. Ένας παραγωγικός τομέας, με μακρά ιστορική και κοινωνική διαδρομή, ο οποίος, όμως, σήμερα, βάλλεται παντοχόθεν. Με χώρα υποδεχόμαστε το κείμενο του φίλου Νίκου Καρατζένη, φιλολόγου - συγγραφέα (μνημιώδες το έργο του για τους νομάδες κτηνοτρόφους των Τζουμέρκων). Ένα κείμενο, στο οποίο παρατίθενται οι λόγοι, για τους οποίους πρέπει να προστατευθεί η ελληνική κτηνοτροφία. Ο λόγος του Νίκου Καρατζένη, όντας γόνος κτηνοτροφικής οικογένειας, έχει αξία και σημασία, αφού και ο ίδιος βίωσε από πολύ κοντά τη νομαδική κτηνοτροφική ζωή.

νεται αναγκαίο εθνικά να προστατευθούν οι ελληνικές κτηνοτροφικές οικογένειες και γενικότερα οι αγροτικές οικογένειες, που στην πλειοψηφία τους είναι πολύτεκνες, ζουν και εργάζονται στην επαρχία, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην τόνωση του πληθυσμού της αποδυναμωμένης ελληνικής υπαίθρου και της χώρας μας γενικότερα, τη στιγμή που ο πληθυσμός γειτονικών μας χωρών ολοένα αυξάνει.

δ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥΣ: Η κτηνοτροφία είναι η μοναδική απασχόληση των αγροτών στις ορεινές περιοχές της χώρας μας, οι κτηνοτρόφοι των περιοχών αυτών βρίσκονται σε τραγικό αδιέξοδο και απειλείται άμεσα η επιβίωσή τους, γιατί η φύση του επαγγέλματος, ο τόπος διαμονής, η ηλικία τους, η έλλειψη γνώσεων για άλλη επαγγελματική απασχόληση, ο οξύτατος ανταγωνισμός σε όλους τους επαγγελματικούς χώρους, η ανεργία, καθιστούν αδύνατη την άσκηση άλλου επαγγέλματος, πλην αυτού, του κτηνοτρόφου. Εκτός αυτού πολλοί νέοι της υπαίθρου σε πεδινές περιοχές, έχουν στραφεί στη συστηματική κτηνοτροφική εκμετάλλευση, δημιουργώντας την ανάλογη υποδομή: σύγχρονες εγκαταστάσεις εκτροφής ζώων, μηχανήματα υποστήριξης των επιχειρήσεών τους, το κόστος των οποίων είναι τεράστιο και οι δόσεις των δανείων μεγάλες. Με τις διαμορφούμενες τιμές των κτηνοτροφικών προϊόντων, οι επιχειρήσεις τους θα οδηγηθούν σε χρεωκοπία και οι ίδιοι στην απόγνωση. Επιπλέον, για την αποθήκευση, συντήρηση, επεξεργασία και διάθεση των παραγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων έχει δημιουργηθεί σε όλη τη χώρα μια αξιόλογη συνεταιριστική υποδομή, που απασχολεί αρκετές χιλιάδες εργαζομένους.

ε. ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ: Η χώρα μας είναι από τις ελάχιστες χώρες της ευρωπαϊκής κοινότητας που διαθέτει κτηνοτροφικά προϊόντα άριστης ποιότητας παραγόμενα από αιγοπρόβατα νομαδικά, ζώα δηλαδή που τους θερινούς μήνες τρέφονται με το φυσικό χόρτο των ελληνικών βουνών, που το αποτελούν τα δεκάδες εκατοντάδες βότανα της ελληνικής φύσης σε υψόμετρο 2000-2300 μέτρα. Τα κοπάδια αυτά ζουν σε ημιάγρια κατάσταση, ελεύθερα μέσα σ' ένα οικολογικό περιβάλλον, που τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι ο ελληνικός ήλιος, η βροχή, ο αέρας των βουνών, το νερό από δεκάδες πηγές που η καθημέρα έχει τα δικά της ιχνοστοιχεία και μεταλλικά άλατα. Τους χοιμερινούς και εαρινούς μήνες τα «μεταβατικά» αιγοπρόβατα, βόσκουν ελεύθερα στις ζεστές πεδιάδες της χώρας μας, που το χόρτο τους ποτίζεται από την αρμύρα των ελληνικών θαλασσών.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι στα χωριά του Νομού Άρτας: Βουργαρέλι, Θεοδώριαν, Καταράκτης και Μελισσοσυρκοί και του Νομού Ιωαννίνων: Καλαρρύτες, Ματσούκι και Συρράκο, υπάρχουν σήμερα 300 (τριακόσιες) περίπου οικογένειες νομάδων κτηνοτρόφων, πολύτεκνες στο σύνολό τους, που εκτρέφουν 80.000 αιγοπρόβατα.

Επιπλέον, οι Έλληνες έχουν εθνικό χρέος να προτιμούν τα ελληνικά κτηνοτροφικά προϊόντα, που γνωσμένα είναι άριστης ποιότητας, αφορούν παράγονται από ζώα τα οποία ζουν και εκτρέφονται ελεύθερα στην ελληνική ύπαιθρο. Θα εκδηλώσουν έμπρακτα τον πατριωτισμό τους, αποθαρρύνοντας τα εισαγόμενα και ενισχύοντας την εθνική οικονομία και ταυτόχρονα τη χειμαζόμενη επαγγελματική κατηγορία των κτηνοτρόφων.

στ. ΙΣΤΟΡΙΚΟΥΣ: Η κτηνοτροφία και η γεωργία ήταν οι κύριες ασχολίες των κατοίκων του ελλαδικού χώρου σ' όλη τη διαδρομή των αιώνων από τη μακρινή αρχαιότητα. Ιδιαίτερα η κτηνοτροφία υπήρξε το στήριγμα όλων των εθνικών αγώνων, γιατί στα απρόσιτα ελληνικά βουνά, που είχαν τα κοπάδια τους τα μεγάλα τσελικάτα, έδρασαν κυρίως οι δυνάμεις αντίστασης ενάντια στους κατά καιρούς επιδρομείς. Οι κτηνοτρόφοι, όπως και όλοι οι αγρότες, πρόσφεραν τους μαχητές της υπεράσπισης της πατρίδας μας και μέσα διατροφής των αγωνιστών της. Επιπλέον, οι εναπομείναντες κτηνοτρόφοι αποτελούν τους κρικούς μιας πανάρχαιας αλυσίδας, που αρχίζει από τα κοπάδια του ομηρικού Οδυσσέα, του Ησιόδου, του Θεοκρίτου, των Σαρακατσανών και πρέπει να συνεχίσει τη διαδρομή της στο μέλλον.

Η κτηνοτροφία αποτελεί μέρος, όχι μόνο της φυσικής και κληρονομιάς, αλλά και της εθνικής και πολιτιστικής μας φυσιογνωμίας και δεν θα ήταν υπερβολικό τα νομαδικά αιγοπρόβατα να ανακηρυχτούν «προστατευόμενο είδος» από την πολιτεία, για να μην σβήσει ο πατροπαράδοτος Νομαδικισμός στη χώρα μας, που οι απαρχές του χάνονται στην ομίχλη των προϊστορικών χρόνων.

Πέραν των ανωτέρω, ως γόνος κτηνοτροφικής οικογένειας, οφείλω να επισημάνω την ιδιομορφία και τη σκληρότητα του κτηνοτροφικού επαγγέλματος. Το επάγγελμα αυτό είναι επάγγελμα για «λίγους». Ο κτηνοτρόφος είναι καταδικασμένος στην αιχμαλωσία του κοπαδιού επί 24ώρου βάσεως, χωρίς να του αναγνωρίζονται αμοιβές για υπερωριακή απασχόληση, δεν μπορεί να βρει αντικατάσταση, όπως συμβαίνει με άλλα επαγγέλματα, ακόμα κι αν βρεθεί σε δύσκολη θέση για λόγους υγείας, μόνο αλλοδαποί εργάζονται ως μισθωτοί σε κτηνοτροφικές επιχειρήσεις. Η ζωή του κτηνοτρόφου δεν είναι εποχιακή και επειδή δεν αφήνει περιθώρια για κοινωνικές συναναστροφές, δημόσιες σχέσεις, διακοπές, ψυχαγωγία, ταξίδια, δεν είναι καθόλου εκλυστική για τους νέους ανθρώπους. Επιπλέον, τα καθαρά έσοδα από μια οικογενειακή κτηνοτροφική επιχείρηση π.χ. 300 προβάτων, στην οποία απασχολούνται 3-4 εργαζόμενοι σε επίσημη βάση, δεν ξεπερνούν το σύνολο των αποδοχών ενός δημοσίου υπαλλήλου μεσαίας εισοδηματικής κατηγορίας. Αν εξαιρεθούν, δηλαδή, κάποιοι μεγαλοκτηνοτρόφοι που είναι παράλληλα και ιδιοκτήτες εκτάσεων γης, ο υπόλοιπος κτηνοτροφικός πληθυσμός της χώρας μας εργάζεται σκληρά για την επιβίωσή του και μόνο.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ» ΜΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ (Α.Γ.Η.)
ΣΕΙΡΑ ΑΡΘΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΓΕΦΥΡΙ

5. ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΕΝΟΣ ΓΕΦΥΡΙΟΥ...

...ή, αποκρυπτογραφώντας τον σενέ του Καραστάθη!!

Πληροφορούμεθα ότι ο εν Ιασίω Δημ. Καραστάθης εξ Ιωαννίνων πραγματεύεται την αγοράν βιβλιοθήκης εκ 3000 επιστημονικών βιβλίων επί τω σκοπώ του να την προσφέρει δωρεάν εις το Ελλην. Πανεπιστήμιον Όθωνος... (από την αθηναϊκή εφημερίδα ΑΙΩΝ)

Γενάρης του 2000, ανήμερα Θεοφάνεια, ώρα 9 το πρωί! Κι εγώ στο Ζαγόρι, κάτω απ' το Σκαμνέλι, στη χιονισμένη ποταμιά, έτοιμος να φωτογραφίσω τον... σενέ του γεφυριού του Καραστάθη. Μιλάμε για την κτητορική πλάκα που, ανάμεσα στα άλλα, μας πληροφορεί πάντα και για τη χρονολογία κατασκευής ενός κτίσματος - εξ ου και τ' όνομα (στα τουρικά, σενές = έτος).

Ξαναβρισκόμουν εκεί, στο Σκαμνελίτικο ποτάμι, αποφασισμένος τούτη τη φορά να ολοκληρώσω κάτι που πριν από 5 χρόνια δεν είχα καταφέρει. Το ακόμα πιο πολύ τότε χιόνι, μα προπαντός η έλλειψη κατάλληλου φωτογραφικού εξοπλισμού, μου είχαν στερήσει κάποιες πληροφορίες που, ίσως, θα ξεκαθάριζαν τις απορίες μου για τον Καραστάθη.

Στο μεταξύ, απέναντί μου, ξανάβλεπα το παλιό γεφύρι, εντυπωσιακά μεγάλο, να διακόπτει το άσπρο της πλαγιάς, ακίνητο στο χρόνο και τη βιασύνη του νερού. Το κύριο τόξο, με τους θολίτες του σε δύο στρώσεις, ολοκλήρωνε την ημικυκλική του τροχιά, ανοίγοντας 15 μέτρα! Παραδίπλα του, ένα μικρότερο - αυτό με 7 μέτρα διάμετρο - βρισκόταν σε επιφυλακή, να βοηθήσει αν κάποτε χρειαζόταν. Και αποπάνω τους, σίγουρο το καλντερίμι, «χορεύοντας» στο ανεβοκατέβασμά τους, έσμιγε τις όχθες του ποταμού, κάποτε Σκαμνέλι με Νεγάδες...

Στερέωσα στον τρίποδα τη μηχανή, κι άρχισα να... ζουμάρω στον σενέ του γεφυριού, στη ζωή του Καραστάθη...

Ο Δημήτρης Καραστάθης γεννήθηκε στους Νεγάδες στο β' ήμισυ του 18ου αιώνα. Μικρός, μαζί με τον αδελφό του Γιώργο, κατά το συνήθειο της εποχής και της οικογένειάς του, ξενιτεύτηκε στη Ρουμανία, κοντά σ' έναν εύπορο εκεί θείο του, τον οποίο και κληρονόμησε. Επρόκειτο για τον Αναστάση Καραστάθη ή Δημητρίου, πετυχημένο στη Μολδαβία και Βεσσαροβία και φίλο τού ζάμπλουτου κοντοχωριανού του - απ' το Σκαμνέλι - Δημητρίου Σαϊτζή.

Ο Δημήτρης Καραστάθης λοιπόν, δεν άργησε να βρεθεί, κι αυτός, με πολλά χρήματα, ιδιαίτερα μετά το θάνατο και την κληρονομιά του θείου του. Οι δωρές του μάλιστα, όχι μόνο προς το χωριό του και γενικότερα το Ζαγόρι, αλλά και προς την Ελλάδα που είχε ελευθερωθεί, ήσαν τόσες και τέτοιες, που τον ανακήρυξαν εθνικό ευεργέτη. Ξεπλήρωσε μεγάλο χρέος των Νεγάδων: δώρησε για εκκλησίες, σχολεία, βρύσες, δρόμους, γεφύρια, σε όλο το Ζαγόρι: οραματίστηκε, δαπανώντας αρκετά, κεντρικό λύκειο στα Γιάννενα: έγινε μέγας χορηγός της Αρχαιολογικής Εταιρείας στην Αθήνα, της Φιλεκπαιδευτικής, του Πανεπιστημίου! Αλλά...

Αλλά ο αποθανών - στο Ιάσιο το 1821 - θείος του, τον οποίο, όπως είπαμε, κληρονόμησε, φαίνεται πως δεν υπήρξε και τόσο έντιμος στη ζωή του. Μετά από πολυετείς δικαστικούς αγώνες - άρχισαν όταν ακόμα ζούσε και κράτησαν και μετά από το θάνατό του, μέχρι το 1858 - απεδείχθη πως είχε καταχραστεί την αμύθητη περιουσία του φίλου του απ' το Σκαμνέλι Δημητρίου Σαϊτζή, ο οποίος τον είχε εμπιστευτεί, μαζί με άλλους, για εκτελεστική της διαθήκης του. Όλα όσα ο τελευταίος δώριζε στο Σκαμνέλι - πολλά κτήματα στη Ρουμανία, μικρά και μεγάλα ζώα, μετρητά, σπίντα, μαγαζιά, ακόμα και τοιγάνους(!) να δουλεύουν στο χωριό - έκαναν φτερά. Αποτέλεσμα: οι πολλές δίκες, οι μηχανορραφίες, η όχι έντιμη στάση κι αυτών που χειρίστηκαν την υπόθεση, οι πονηρίες του υπόλογου που κάθε τόσο άλλαζε υπηκοότητα για να μην συλληφθεί - χρειάστηκε η επέμβαση και αυτού του τσάρου για δικαιοσύνη - καθυστέρησαν και τελικά απέδωσαν στο Σκαμνέλι τα ελάχιστα. Όμως και τούτα θα χαθούν αργότερα, μετά από τις μεγάλες πολιτικές αλλαγές που θα ακολουθήσουν στη Ρουμανία και στη Ρωσία.

Αμείλικτο, λοιπόν, μετά από όλα τα παραπάνω, προβάλλει το ερώτημα: ο ίδιος ο Δημήτρης Καραστάθης δεν εγνώριζε; Αγνοούσε μέχρι τέλους τα καθωρθμά του θείου του, τότε που δεν κρατούσε ούτε τα προσχήματα; Τουλάχιστον για τους Σκαμνελιώτες, δεν χωρά συζήτηση, υπήρξε εξ ίσου ένοχος! Δεν τους έδωσε - υποστηρίζουν - ούτε ό,τι ο θείος του, ο Αναστάσης, από τύψεις στα τελευταία του, παρήγγειλε. Το γεφύρι που τους έχτισε - δεν το αρνούνται - σίγουρα ήταν μεγάλο έργο, όμως πολύ μικρό μπρος σε κείνα που θείος και ανηψιός τους έκλεψαν. Ίσως και γι' αυτό, ποτέ τους δεν το αποκάλεσαν - όπως σ' ανάλογες περιπτώσεις συνήθιζονταν - γεφύρι του Καραστάθη.

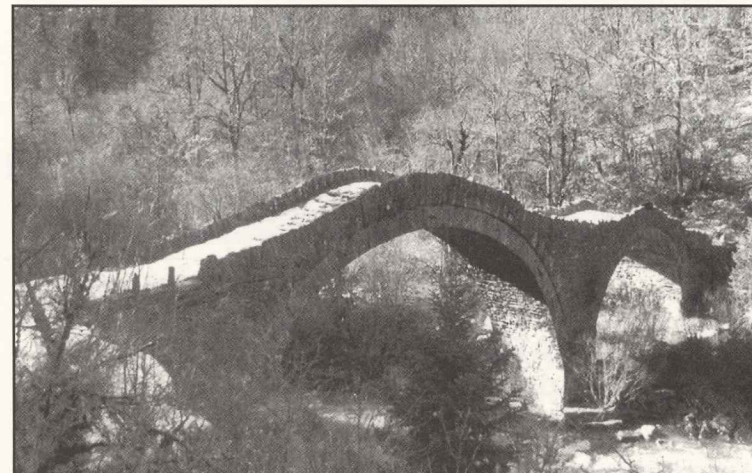
Συνέχιζα να...νετάρω στον σενέ του γεφυριού, στη ζωή των Καραστάθδων! Δεν ήταν εύκολο, μα, σιγά - σιγά, το 'να γράμμα δίπλα στ' άλλο έβγαζαν λέξεις, κι λέξεις φτιάχναν φράσεις, κι φράσεις κάνανε έκκληση. Η φωνή της πέτρας, διαπερνώντας τους αιώνες, μιλούσε

ΕΚΤΙΣΘΑΙΕΘΔΩ / ΝΕΝΤΟΥΚΥΡΙΟΥΔΗΜ / ΗΤΡΙΟΥΑΝΑΚΤΑΕΙC / ΜΝΜΟCUNONΑΥΟΥΤΕ / ΚΑΙ ΠΑΣΗΣΤΗCΟΙΚΟΓΕΝ / ΕΙΑ ΣΑΥ / 1848ΣΕΜΤΒ20,

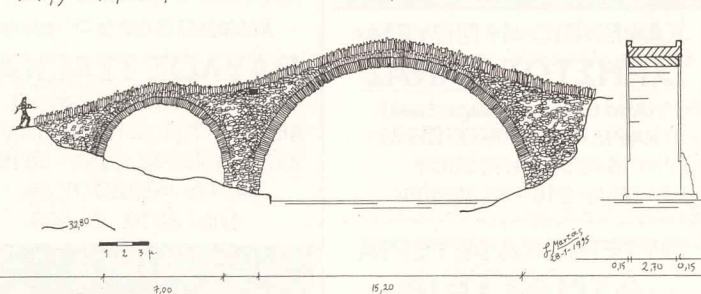
Γράφει ο

Σπύρος Ι.

Μαντάς

Το Γεφύρι του Καραστάθη

που πάει να πει, ΕΚΤΙΣΘΗ ΔΙ ΕΞΘΔΝ ΕΝΤ(ΙΜΟΤΑΟΥ) ΚΥΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑ(ΣΙΟΥ) ΕΙΣ ΜΝΗ(Μ)ΟΣΥΝΟΝ ΑΥΤΟΥ ΤΕ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΥ(ΤΟΥ).....1848 ΣΕΜΤ(Ε)Β(ΡΙΟΥ) 20.

Λοιπόν: είκοσι εφτά ολόκληρα χρόνια μετά το θάνατο του θείου του, ο Δημήτρης Καραστάθης, για λογαριασμό εκείνου, δώρησε στους Σκαμνελιώτες το μεγάλο αυτό γεφύρι, συντομεύοντας το δρόμο τους για Γιάννενα. Ήταν, έμμεσα βέβαια, μια πράξη συννώμης, ένα μνημόσυνο για άφεση αμαρτιών, εκ μέρους όλης της οικογένειας. Δεν ήταν άλλωστε πρώτη φορά που ένα πέτρινο γεφύρι λειτουργούσε έτσι, σαν μέσο αξιανισμού. Ο κόσμος ποτέ δεν υπήρξε αγγελικός.

Διορίζω τελείους και πληρεξουσίους επιτρόπους μου, τους εντιμωτάτους κ...και Αναστάσιον Δημητρίου, παρακαλών αυτούς θερμώς να αναλάβωσι την φροντίδα να επιστατήσων επιμελώς και επιμόνως...ενθυμούμενοι την αναμεταξύ ημών φιλίαν και αγάπην, καθ' ότι άνθρωποι θνητοί εισί και αυτοί... (από τη Διαθήκη του Δημ. Σαϊτζή, 1802)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ
(Από Μελισουργούς Άρτας)
ΑΔΙΚΗ ΠΛΑΤΗ
ΚΑΛΧΑΝΤΟΣ 19, ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ
ΤΗΛ.: 210 76.49.980 - 81
FAX: 210 76.60.800
ΚΙΝ.: 6977 293705 -
6977 282679

INTERAMERICAN

ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΚΙΟΥΒΡΕΚΗ
- ΤΣΙΟΥΛΗ
(Από Σίδηρη Θεσπρωτίας)
Ασφαλιστικός & Επενδυτικός Σύμβουλος
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΑΣ
ΠΑΝΟΡΜΟΥ 119, 115 24
ΤΗΛ.: 210 - 69.97.441
6945 797.302

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΝΟΥΣΙΑΣ
(Από Κούρεντα Ιωαννίνων)
& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ -
ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ,
ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΟΛΩΝ
ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ
ΝΑΞΟΥ 108, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 - 22.85.078
210 - 22.87.186

ΚΑΦΕΝΕΙΑ - ΣΤΕΚΙΑ

ΚΑΦΕΝΕΙΟ «Η ΜΟΥΡΙΑ»
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΝΑΣ
(Από Πράμαντα Ιωαννίνων)
ΧΑΡΙΔΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 87
& ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΥ
ΤΗΛ.: 210 - 38.12.606

ΟΥΖΕΡΙ - ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

ΑΦΟΙ ΜΠΑΛΑΣΚΑ

Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 19-41
ΤΗΛ.: 210 6434974

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «ΓΑΒΡΙΗΛ»
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΗΜΑ
ΑΙΑΝΤΕΙΟ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
ΤΗΛ.: 210 4662223

ΟΣΟΙ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΟΔΗΓΟ
ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΟΥΝ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΣΤΟ ΤΗΛ.: 210 - 82.33.830, FAX: 210 - 82.38.468.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΑΝΤΑΛΜΑΚΤΙΚΑ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
FIAT - LANCIA - ALFA ROMEO
AUDI - VW - SEAT
ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ
(Από Δαφνιώτη Άρτας)
Gatzogias auto sport
ΛΙΟΣΙΩΝ 267, Αθήνα
Τηλ.: 210 - 83.24.162

Racing Service

LANCIA - FIAT - ALFA

ROMEO

ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΛ.
ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ
(Από Δαφνιώτη Άρτας)
ΣΑΜΟΥ 16- 18, ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 - 52.37.652
Fax: 210 - 52.39.414
6932 - 211155

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΗ
ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ
ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ - ΑΕΡΙΣΜΟΣ - ΗΛΙΑΚΑ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΡΡΙΖΟΣ
ΔΙΠΛ. ΜΗΧ/ΓΟΣ - ΗΛ/ΓΟΣ Ε.Μ.Π.
(ΑΠΟ ΚΟΜΠΟΤΙ ΑΡΤΑΣ)
ΛΙΟΣΙΩΝ 30, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 8815818

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΗΠΕΙΡΟΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ
ΠΑΥΛΟΣ ΤΣΑΓΚΑΣ
(Από Ροδαυγή Άρτας)
ΑΘΗΝΑ: Τηλ.: 210 - 99.16.768,
210 - 99.40942, 6944 - 341919
ΑΡΤΑ: ΑΡΑΧΘΟΥ 85,
Τηλ.: 2810 - 27.433

ΙΑΤΡΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΑ Α. ΑΝΑΓΝΩ-
ΣΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΑΓΙΑ
(Από Καστάνιανη Κονίτσας)
ΠΛΑΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ - ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΗ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ
Αρτάκης 60-62, 171 24 Ν. Σμύρνη
Τηλ./Fax: 210 9315206
Κινητό: 6972-257185
E-mail: kayiast@otenet.gr

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
(Από Κρυονέρι Θεσπρωτίας)
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΩΝΑΣ
ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 47 - 49, ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 - 88.40.151,
210 - 82.26.813, 6977 - 578587

ΣΩΤΗΡΗΣ

ΚΟΛΙΟΥΣΗΣ

(Από Σίδηρη Θεσπρωτίας)
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Μελέτες κατασκευές ιδιωτικών
και δημοσίων έργων
ΣΟΛΩΝΟΣ 125, Αθήνα
Τηλ.: 210 3306746
6944 - 507194
Fax: 210 3306747

ΒΑΣΙΛΗΣ Ν.

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

(Από Ελληνικό Ιωαννίνων)
& ΣΙΑ Ο.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΛΚΑΙΟΥ 20, ΙΛΙΣΣΙΑ,
115 28 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 - 64.53.906,
Fax: 210 - 64.66.688
e-mail: bnpap@otenet.gr

ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

(Από Κυψέλη Άρτας)
ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΟΣ
ΚΤΙΣΙΜΑΤΩΝ
Λήμνου 4Α, Καματερό 134 51
Τηλ.: 210 - 23.85.340,
6944 - 797563
Fax: 210 - 2389635
e-mail: nikpour@otenet.gr

ΦΩΤΗΣ ΤΣΙΒΟΛΑΣ

(Από Κεντρικό Άρτας)
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ
ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΜΗΘΥΜΝΗΣ 34, ΑΘΗΝΑ 112 57
Τηλ.: 210 - 86.28.780
Fax: 210 - 86.29.878

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟ

«ΔΩΔΩΝΗ»

ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.

ΑΝΔΡΕΑ ΜΕΤΑΞΑ 28,
ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 -38.41.171
210 - 36.37.973

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ»

Λάμπρος Κωστακιώτης

(Από Νεοχώρι Άρτας)
ΜΑΝΤΖΑΡΟΥ 4 και
ΣΟΛΩΝΟΣ
Αθήνα
Τηλ.: 210 - 36.36.281

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΣΟΚΟΛΗ»

ΣΠΥΡΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 3-5,
ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 - 3805520,
210 - 3822732.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΟΥΤΑΣ

(Από Βίγλα Άρτας)
ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ 73,
ΚΑΛΟΓΡΕΖΑ, ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ
Τηλ.: 210 - 27.75.706

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΙ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΗ

(Από Άρτα)
ΡΕΘΥΜΝΟΥ 9
ΑΘΗΝΑ, 106 82
Τηλ.: 210 - 8210345

Σουλιώτες, μια ζωή θυσίες για τη λευτεριά

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΑΚΑΪΔΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΟ

Προπύργιο ελευθερίας στην προεπαναστατική Ελλάδα, αποτέλεσαν τα χωριά των Σουλιωτών, με κύριες επάλξεις το Σούλι, την Κιάφα, τη Σαμονίβα και το Αβαρίκο.

Σκαρφαλωμένοι στα απρόσιτα Κασσιόπια όρη ζούσαν την τραχιά ποιμενική ζωή με τις ονομαστές τις φάρες των Τζαβελίων, των Μποτσαραίων, των Κουτσονικαίων, των Φωτομαραίων, των Δαγκλαίων, των Ζερβαίων, των Μαλαμαίων και των Δρακαίων.

Οι δύσκολες συνθήκες για την επιβίωση και οι τουρκικές διώξεις θα τους διαμορφώσουν σε σκληροτράχηλους πολεμιστές.

Ο Giuseppe Pecchio γράφει γι' αυτούς: «Ωραίοι και καλοφτιαγμένοι, είναι δυνατόν σαν λιοντάρια κι ευκίνητοι σαν κατσίκια. Είδα τους έρχοις γρεναδιέρους του Ναπολέοντα και την υπέροχη αγγλική φρουρά, μα οι Σουλιώτες μου φαίνονται ανώτεροι απ' αυτούς».

Κύριος αντίπαλός τους ο ραδιούργος και φιλόδοξος πασάς των Ιωαννίνων Αλής. Είχε επεκτείνει την κυριαρχία του σε όλο σχεδόν τον ελλαδικό χώρο και μόνο οι Σουλιώτες τού αντιστέκονταν.

Η πρώτη αποτυχημένη εκστρατεία του Αλή πασά εναντίον των Σουλιωτών έγινε το 1789. Ακολουθούν άλλες δύο, το 1791 και 1792, αντίστοιχα. Στην τελευταία είχε συλλάβει όμηρο το γιο του οπλαρχηγού Λάμπρου Τζαβέλα, Φώτο. Όμως συνάντησε σθεναρή αντίσταση και μάλιστα από τη μητέρα του Μόσχω. Εδώ θα φανεί η γενναϊότητα των Σουλιωτιστών, που πολεμούσαν μαζί με τους άντρες.

Το 1800 ο Αλή πασάς πραγματοποιεί νέα εκστρατεία επί τρία ολόκληρα χρόνια. Όμως η προδοσία του Πηλίου Γούση οδήγησε τους αμυνόμενους σε συντριβή.

Ακολουθούν πρωτοφανείς σκηνές αυτοπαρρησίας. Ο καλόγερος Σαμουήλ θα ανατινάξει την πυριτιδαποθήκη στο Κούγκι, βρίσκοντας μαζί με άλλους συντρόφους του ένοχο θάνατο, στις 18 Δεκεμβρίου 1803.

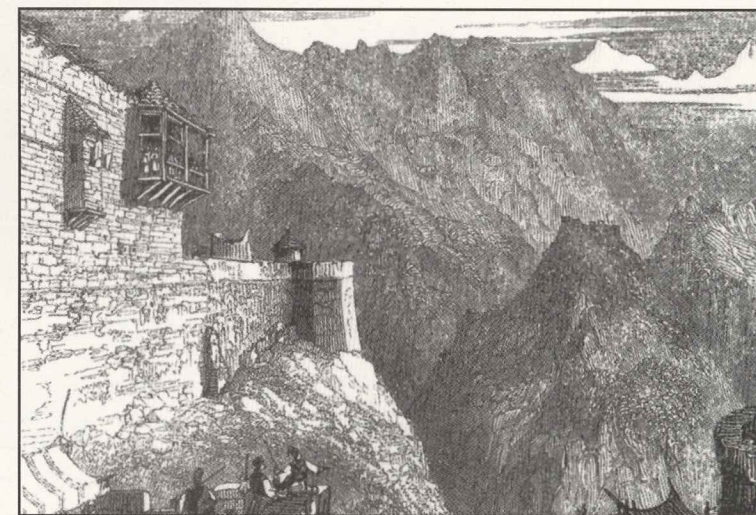
Οι υπόλοιποι Σουλιώτες θα χωριστούν σε τρία τμήματα, για να σωθούν. Το πρώτο, με αρχηγό το Φώτο Τζαβέλα, θα φτάσει στην Πάργα κι από εκεί θα καταφύγει στα Αγγλοκρατούμενα Επτάνησα. Το δεύτερο, με αρχηγό, τον Κουτσονίκα, θα αποκλειστεί στον ορεινό όγκο του Ζαλόγγου. Εδώ 57 Σουλιώτισσες, για να μην πέσουν σκλάβες των Τουρκαλβανών, ρίχτηκαν στο γκρεμό, γράφοντας μια από τις ωραιότερες σελίδες της ιστορίας μας, ενώ το τρίτο τμήμα, με αρχηγό τον Κίτσο Μπότσαρη θα αποδεκατιστεί στη Μονή του Σέλτσου.

Από τα Επτάνησα, όπου ζούσαν την πικρή ζωή της ξενιτιάς, τους επανέφερε στο Σούλι το 1820 ο Αλή πασάς, για να τον βοηθήσουν στον πόλεμο με τα σουλτανικά στρατεύματα του Χουραΐτ.

Μετά από την εκτέλεση του Αλή πασά, ο Ομέρ Βρυώνης στρέφεται εναντίον των Σουλιωτών. Για την ενίσχυσή τους εκστρατεύει με Φιλέλληνες ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, αλλά θα συντριβεί στο Πέτα της Άρτας στις 4 Ιουλίου 1822. Οι Σουλιώτες αναγκάζονται για άλλη μια φορά να εγκαταλείψουν τους ηρωικούς βράχους τους. Οι πολεμικοί τους αγώνες θα συνεχιστούν στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου και σε όλες τις μετέπειτα μάχες της επανάστασης στην κεντρική και νότια Ελλάδα.

Σουλιώτης στην Κέρκυρα.
Έργο του Louis Dupre.

τομάρα και άλλους 1.000 Σουλιώτες θα διασπασούν τον τουρκικό κλοιό στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου, τον Αύγουστο του 1825 και θα ανακουφίσουν προσωρινά τους υπερασπιστές της πόλης.

Όμως ο κλοιός στενεύει και τα εφόδια λιγοστεύουν. Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός εμπνέεται από το δράμα των Ελευθέρων Πολιορκημένων:

**‘Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει’
‘Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι μάνα το ζηλεύει.
‘Τα μάτια η πείνα εμαύρισε’ στα μάτια η μάνα μνείει’
‘Στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει:
‘Ερμιο τουφέκι σκοτεινό, τι σ’ έχω γ’ω στο χέρι;
‘Όπου συ μου γίνες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει».**

Ανήμερα των Βαίων, 10 Απριλίου 1826, θα πραγματοποιηθεί η ηρωική Έξοδος των υπερασπιστών, χωρισμένων σε τρία τμήματα, με επικεφαλής τους Νόττη Μπότσαρη, Δημήτριο Μακρή και Κίτσο Τζαβέλα. Θα γλιτώσουν μόνο 1600 μαχητές και ελάχιστες γυναίκες.

Λίγους μήνες αργότερα, στη μεγάλη νίκη των Ελλήνων στις 24 Νοεμβρίου 1826 στην Αράχοβα, με επικεφαλής έναν άλλο Ηπειρώτη αρχιστράτηγο, τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, οι Σουλιώτες μαχητές στις πολεμικές επιχειρήσεις θα διακριθούν ιδιαίτερα. Μνημονεύουμε ενδεικτικά τους οπλαρχηγούς Γιώτη Δαγκλή, Διαμάντη Ζέρβα, Χρ. Πετράβα, Γιώργο Ζήκου Τζαβέλα, Γιαννούση Πανομάρα, Λάμπρο Ζάρμπα, Λάμπρο Βέικο, Γ. Δράκο, Νάσο Κουτσονίκα και Κίτσο Μπότσαρη. Όλοι τους, σύμφωνα με την επιθυμία του Γ. Καραϊσκάκη, υπέγραψαν έγγραφο, με το οποίο ανάγγειλαν στην ελληνική κυβέρνηση τη νίκη τους. Συνυπογράφει κι ένας άλλος Ηπειρώτης οπλαρχηγός, ο γνωστός από τους «Δροσουλίτες» Χατζημυχαήλ Νταλιάνης, από το Δελβινάκι Ιωαννίνων, που σκοτώθηκε το 1828 πολεμώντας στο Φραγκοκάστελλο της Κρήτης.

Τελικά, μετά τη λήξη και της καποδιστριακής περιόδου, η Ε' Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων το 1832 ψηφίζει τη δωρεάν εγκατάσταση των Σουλιωτών σε εθνικές γαίες της Αιτωλοακαρνανίας, για την απελευθέρωση της οποίας είχαν αγωνιστεί ιδιαίτερα τα σουλιώτικα στρατιωτικά σώματα. Αποτέλεσμα αυτής της παραχώρησης, ο σωζόμενος πύργος του Μπότσαρη στη Ναύπακτο, που στεγάζει σήμερα εκδηλώσεις της πόλης.

Στην απόκρημνη περιοχή του Σουλίου, ανάμεσα στα όρια των νομών Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας και Πρέβεζας, ελάχιστοι Σουλιώτες επέστρεψαν και έχουν απομείνει λιγοστά λείψανα, που θυμίζουν τη μεγάλη προσφορά τους στο έθνος.

Με διάταγμα της η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσπρωτίας όρισε να τελούνται οι γιορτές μνήμης κάθε χρονιά την τελευταία Κυριακή του Μαΐου. Τότε ξαναζωντανεύουν και οι μνήμες των ηρωικών Σουλιωτών στα τραχιά βράχια τους.

Με διάταγμα της η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσπρωτίας όρισε να τελούνται οι γιορτές μνήμης κάθε χρονιά την τελευταία Κυριακή του Μαΐου. Τότε ξαναζωντανεύουν και οι μνήμες των ηρωικών Σουλιωτών στα τραχιά βράχια τους.

ΠΥΡΡΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

**ΕΠΙ-
ΣΗΜΑΝ-
ΣΕΙΣ**

●●● Μνημείο χαρακτηρίστηκε με απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού το παλαιό Σχολαρχείο Βούρμπιανης Κονίτσας «γιατί αποτελεί μοναδικό και αξιόλογο δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής της περιοχής και είναι ταυτισμένο με την ιστορία της εκπαίδευσης, την παράδοση και τις μνήμες των κατοίκων του οικισμού». ●●● Η Δήμητρα Χρήστου (από το Ζυγό της Άρτας) κόρη του αρθρογράφου της εφημερίδας μας **Κων/νου Χρήστου**, μαθήτρια στην Α' τάξη του 2ου Ενιαίου Λυκείου Χαλανδρίου, εξελέγη βουλευτής στη «**Βουλή των Εφήβων**», που θα αρχίσει τις συνεδριάσεις της τον ερχόμενο Σεπτέμβριο. Θέμα με το οποίο ασχολήθηκε: «**Οι ξεχασμένοι υπερήλικες στη Ραδοβιζινή περιοχή του Νομού Άρτας**». ●●● Η Ομοσπονδία Ηπειρωτών Λάκκας Σουλίου διοργάνωσε εκδήλωση στις 20 Ιουνίου 2004, στην τοποθεσία Πηγή Φυλής, σε ανάμνηση της ηρωικής θυσίας των Σουλιωτών στο Κούγκι. ●●● Η εκδήλωση για τον συγγραφέα **Μητς Μήτση**, στον οποίο αναφερθήκαμε στο προηγούμενο τεύχος μας, έγινε από τη Θεατρική Λογοτεχνική Πολιτιστική Λαογραφική Εστία Ηπειρωτών και το πε-

Ο «ΠΥΡΡΟΣ» δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στις εκδόσεις των Ηπειρωτικών Αδελφοτήτων. Είναι αυτές, οι οποίες όχι μόνο ενημερώνουν τους συγχωριανούς του κάθε τόπου, αλλά αποτελούν και σταθερό συνδετικό κρίκο επικοινωνίας μεταξύ τους και με τον γενέθλιο τόπο.

Από την πληθώρα αυτών των εντύπων, παρουσιάζουμε εδώ τρεις εφημερίδες από τη Θεσπρωτία: «**ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ**», «**Η ΣΕΛΛΙΑΝΗ**» και «**Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ**».

«ΝΕΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ»

Έκδοση πολύχρονη (208 τεύχη έως τώρα), την οποία εκδίδει, κάθε τρεις μήνες η Αδελφότητα Ξενιτεμένων Δήμου Μαργαριτίου, ο οποίος περιλαμβάνει τα χωριά Μαργαρίτι (έδρα του Δήμου), Καταβόθρα, Ελευθέρι, Καρέρι, Μαζαρακιά, Μεσσοβούνι και Μόρφι - Σπαθαράιοι. Περιοχή με πλούσια πολιτιστική και ιστορική παράδοση, αλλά και με οικολογικό ενδιαφέρον. Στο τιμόνι της έκδοσης βρίσκονται αυ-

ριοδικό 'Ηπειρος Άπειρος Χώρα. ●●● Από 16 Ιουνίου έως 4 Ιουλίου 2004 έγιναν στα Γιάννενα οι πολιτιστικές εκδηλώσεις με τίτλο «**Ζωσιμαδών δράσεις**», που διοργάνωσαν ο Σύλλογος Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. ●●● Επιτυχία σημείωσε το Τζουμερκιώτικο Αντάμωμα στον Πλάτανο Βαρυμπόμπης στις 23 Μαΐου 2004, που διοργάνωσε η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών. ●●● Στις 19 Ιουνίου 2004, στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου έγινε και φέτος το Ηπειρωτικό Πανηγύρι, από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ηπειρωτών Αστυνομικών, αφιερωμένο στους Ηπειρώτες Ευεργέτες που συνέβαλαν στην

τή στιγμή ο πρόεδρος της Αδελφότητας **Αθανάσιος Μπότσος** και η γενική γραμματέας **Ρένα Ντίνου**, που έχει και τη διεύθυνση του περιοδικού. Μόνιμος στόχος της έκδοσης, η αξιοποίηση του Κάμπου Μαργαριτίου.

«Η ΣΕΛΛΙΑΝΗ»

Τριμηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Κέντρου Κρυσταλλοπηγής (Σέλλιανης) Θεσπρωτίας. Έχει φθάσει τις 76 εκδόσεις και συνεχίζει. Εφημερίδα που αποπνέει το άρωμα του χωριού. Ο πρόεδρος της Αδελφότητας **Στυλιανός Μώκος** τα δίνει όλα. Μόνιμη αγωνία του και όλων των Σελλιανιτών να τελειώσει, επιτέλους, το Πολιτιστικό Κέντρο στη Σέλλιανη, που άρχισε η Α-

αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. ●●● Ούτε η βροχή δεν ήταν ικανή να σταματήσει το πανηγύρι στο **Δίστρατο Άρτας**, που διοργάνωσε η Αδελφότητα, με τον ακούραστο πρόεδρό της **Αντώνη Κοντό**, τον Μάιο. Πανηγύρι που διοργανώνεται επί 18 συνεχή χρόνια! ●●● Και φέτος έδωσε το πολιτιστικό του παρών ο Σύλλογος Ηπειρωτών Άνω Λιοσίων, στις 26 και 27 Ιουνίου 2004 στα Άνω Λίδια. Χοροί απ' όλη την Ελλάδα και κόσμος πολύς. Ο πωγωνήσιος πρόεδρος του Συλλόγου **Ανδρέας Ξείνης** επιμένει με επιτυχία. ●●● «**Και το party θέλει το Γερμανό του**». Με αυτό το σύνθημα ο Σύλλογος Άρτας «**Φίλοι του βιβλίου**» έκανε το καλοκαιρινό

δελφότητα και παραμένει γιατί. Ένα έργο, που θα αποτελέσει κόσμημα για την περιοχή.

«Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ»

Τριμηνιαία έκδοση της Αδελφότητας Σιδεριτών. Ήδη έχει φθάσει στο 33ο φύλλο της. Σιδερνία κι αλύγιστη η προσφορά της στο χωριό. Η ιστορία και η παράδοσή του αναδεικνύονται μέσα από τις σελίδες της με κάθε τρόπο. Ψυχή της εφημερίδας η πρόεδρος **Αθανασία Κιουβρέκη - Τσιούλη**. Για να μη χαθεί η ιστορία της εφημερίδας και κατ' επέκταση της Σίδερης, το ΔΣ φρόντισε και «έδεσε» σ' έναν καλαίσθητο τόμο τις μέχρι τώρα εκδόσεις της εφημερίδας, ο οποίος γίνεται ανάρπαστος!

του πάρτι στις 9 Ιουλίου 2004, στο ξενοδοχείο Βυζαντινό με τον μουσικό Βαγγέλη Γερμανό. ●●● **Θυμία 2004**. Αναπτυξιακές, πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες εκδηλώσεις από την Ομοσπονδία Καλαμά από 8 - 20 Αυγούστου 2004. Όσοι βρεθείτε κοντά να πάτε σε κάποια εκδήλωση. ●●● Η 5η Συνδιάσκεψη Συλλόγων του Δήμου Αγνάντων θα γίνει την Κυριακή 8 Αυγούστου στο Δημοτικό Διαμέρισμα Ράμιας. ●●● Καλοκαίρι στην Ήπειρο, παρέα με ένα ηπειρωτικό βιβλίο ή ένα ηπειρωτικό έντυπο. Κυκλοφορούν πολλά αυτή την περίοδο, προμηθευτείτε τα. ●●● **ΚΑΛΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ, ΟΠΟΥ ΚΙ ΑΝ ΒΡΕΘΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ!**

ΣΕ ΘΕΣΗ ΠΡΩΤΗ, ΤΡΙΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ!

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Πέτρα»

Η εξειδίκευση

- ✓ στην Ηπειρωτική Εφημερίδα
- ✓ στο Ηπειρωτικό Περιοδικό
- ✓ στο Ηπειρωτικό Βιβλίο
- ✓ στο Ηπειρωτικό Έντυπο

Κι ακόμη: ΑΦΙΣΕΣ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ - ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ & ΚΑΘΕ ΕΝΤΥΠΟ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΙΔΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- «ΠΥΡΡΟΣ» (Διμηνιαία εφημερίδα - περιοδικό των Ηπειρωτών της Διασποράς)
- ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ (Α.Τ.Η.Δ.)

10
Χρόνια Προσφοράς
στην Ήπειρο &
στους Ηπειρώτες

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 210 82.33.830 - FAX: 210 82.38.468